

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

2018

INFORME ANUAL
ANNUAL REPORT

1750

1750
LD

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

1750

1722
LDIA

GRUPO MIQUEL Y COSTAS
Principales magnitudes
financieras

La información se presenta consolidada en miles de euros (salvo que se indique lo contrario). Los datos de todos los ejercicios son comparativos al presentarse de acuerdo a las Normas Internacionales de Información Financiera.

GRUP MIQUEL Y COSTAS
Magnituds financeres
principals

La informació es presenta consolidada en milers d'euros (tret que s'indiqui el contrari). Les dades de tots els exercicis són comparatives, atès que es presenten d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera.

MIQUEL Y COSTAS GROUP
Financial
highlights

The information is shown consolidated in thousand euros (unless stated otherwise). The data for all the years are comparable as they are presented in accordance with International Financial Reporting Standards.

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros					
	2016	% s/ Vtas. % s/ Vdes. % Sales	2017	% s/ Vtas. % s/ Vdes. % Sales	2018	% s/ Vtas. % s/ Vdes. % Sales
Ventas netas Vendes netes Net sales	227.761		242.895		259.257	
EBITDA ⁽¹⁾ EBITDA ⁽¹⁾ EBITDA ⁽¹⁾	58.666	25,8%	61.479	25,3%	65.503	25,3%
BDI BDI Net income	34.233	15,0%	37.073	15,3%	37.277	14,4%
Cash flow después de impuestos Flux de caixa després d'impostos Cash flow after tax	50.460	22,2%	52.274	21,5%	52.980	20,4%

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2016	2017	2018
Activo total Actiu total Total assets	350.330	372.775	405.025
Recursos propios Recursos propis Shareholders' equity	252.885	254.184	269.905
Endeudamiento financiero neto Endeutament financer net Net bank debt	(39.288)	(44.619)	(29.817)

(1) Resultado bruto de explotación, más amortizaciones.

(1) Resultat brut d'explotació, més amortitzacions.

(1) Gross operating results plus amortizations.

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2016	2017	2018
Beneficio por acción ajustado ⁽²⁾ (euros) Benefici per acció ajustat ⁽²⁾ (euros) Adjusted earnings per share ⁽²⁾ (euros)	1,04	1,15	1,29
Dividendo devengado Dividend meritat Accrued dividend	10.500	12.500	12.950 ⁽³⁾
Dividendo por acción devengado ajustado (euros) ^{(2) (4)} Dividend per acció meritat ajustat (euros) ^{(2) (4)} Accrued dividend per share, adjusted (euros) ^{(2) (4)}	0,32	0,40	0,43 ⁽³⁾
Pay out (Dividendo devengado / beneficio del ejercicio) Pay out (Dividend meritat / benefici de l'exercici) Pay out (Accrued dividend / profit for the year)	30,7%	33,7%	34,7%
ROE (BDI / Recursos propios medios) ROE (BDI / Recursos propis mitjans) ROE (Net profit / Average shareholders' equity)	14,0%	14,6%	14,1%
ROA (Beneficio de explotación / Activo total medio) ROA (Benefici d'explotació / Actiu total mitjà) ROA (Operating Profit / Total average assets)	12,1%	12,8%	12,8%

(2) Número de acciones en circulación ajustadas en 2016, 2017 y 2018 por las operaciones societarias realizadas.

(2) Nombre d'accions en circulació ajustades els anys 2016, 2017 i 2018 per les operacions societàries efectuades.

(2) Number of shares in circulation adjusted in 2016, 2017 and 2018 by corporate transactions carried out.

(3) Año 2018: importe pendiente de aprobación.

(3) Any 2018: import pendent d'aprovació.

(3) Year 2018: amount pending approval.

(4) Aumentado por la parte correspondiente a las acciones propias de la cartera.

(4) Augmentat per la part corresponent a les accions pròpies de la cartera.

(4) Increased by the corresponding part to the portfolio's own shares.

Cabe señalar que las cifras correspondientes a 2018 comprenden el efecto contemplado en la NIC 29, relativo a la hiperinflación en Argentina, y la incorporación de Clariana al perímetro de consolidación del Grupo.

Cal assenyalar que les xifres corresponents al 2018 comprenen l'efecte previst a la NIC 29, relatiu a la hiperinflació a l'Argentina, i la incorporació de Clariana al perímetre de consolidació del Grup.

It should be noted that for 2018 IAS 29 has been applied to statements in respect of hyperinflation in Argentina and that Clariana has been included within the Group's perimeter of consolidation.

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

INFORME ANUAL
2018
ANNUAL REPORT

Domicilio:

Tuset, 8-10, 7ª planta
08006 Barcelona
(España)

Teléfono: 93 290 61 00

Fax: 93 290 61 28

www.miquelcostas.com

accionista@miquelcostas.com

Domicili:

Tuset, 8-10, 7a planta
08006 Barcelona
(Espanya)

Telèfon: 93 290 61 00

Fax: 93 290 61 28

www.miquelcostas.com

accionista@miquelcostas.com

Address:

Tuset, 8-10, 7th floor
08006 Barcelona
(Spain)

Telephone: (34) 93 290 61 00

Fax: (34) 93 290 61 28

www.miquelcostas.com

accionista@miquelcostas.com

Índice**Índex****Contents**

Carta del Presidente Carta del President Letter from the Chairman	9
Composición del Consejo de Administración de la Sociedad Composició del Consell d'Administració de la Societat Composition of the Board of Directors of the Company	15
Estructura del Grupo Estructura del Grup Group structure	16
Información relativa al ejercicio Informació relativa a l'exercici Financial year information	21
Capital humano Capital humà Human capital	25
Capacitación profesional Capacitació professional Professional skills	28
Formación Formació Training	30
Calidad Qualitat Quality	35
I+D+i R+D+I R&D&i	38
Medio ambiente Medi ambient Environment	42
Inversiones Inversions Investments	46
Bolsa Borsa Stock market	49
Datos económico-financieros Dades economicofinanceres Financial information	51
Cuenta de pérdidas y ganancias Compte de pèrdues i guanys Profit and loss account	54
Balance de situación Balanç de situació Balance sheet	56
Estados de flujo de efectivo Estats de flux d'efectiu Cash flow statements	59

Carta del Presidente

Estimado/a accionista:

Tengo el honor y la satisfacción de dirigirme a usted un año más con ocasión de la celebración de nuestra Junta General para darle cuenta de la evolución y actividad del Grupo Miquel y Costas durante 2018.

El pasado ejercicio fue un año difícil y complejo, en gran parte debido al alto grado de incertidumbre en el que se desarrolló. Las crecientes tensiones geopolíticas, entre otras, las derivadas del aumento del proteccionismo y las desavenencias comerciales, así como de las negociaciones del Brexit, agudizaron la tendencia hacia planteamientos más unilaterales y aislacionistas que siguieron ensombreciendo el comercio mundial, la asistencia al desarrollo, las migraciones y el clima, retrasando el repunte más amplio de la inversión y la productividad a escala mundial. Asimismo, el prolongado periodo de abundante liquidez y bajo costo del crédito contribuyó a un incremento adicional del endeudamiento general y al alza de los desequilibrios financieros. Todo ello, junto con una desaceleración de la economía global, contribuyó a una revisión a la baja de las estimaciones anuales de crecimiento.

A pesar de que la economía de la eurozona constituyó una sorpresa negativa al desacelerar su crecimiento por debajo del 2%, siguió mostrando una relativa capacidad de resistencia, impulsada por la continuada recuperación del mercado de trabajo, cuyo fuerte dinamismo se tradujo en un crecimiento sostenido y

Carta del president

Benvolgut/uda accionista,

Tinc l'honor i la satisfacció de dirigir-me a vostè un any més amb motiu de la celebració de la nostra Junta General per comunicar-li l'evolució i l'activitat del Grup Miquel y Costas durant el 2018.

El passat exercici va ser un any difícil i complex, en gran part per l'alt grau d'incertesa en què es va desenvolupar. Les creixents tensions geopolítiques, entre d'altres, les derivades de l'augment del proteccionisme i les desavinences comercials, així com les negociacions del Brexit, van aguditzar la tendència cap a plantejaments més unilaterals i aïllacionistes que van continuar entenebrint el comerç mundial, l'assistència al desenvolupament, les migracions i el clima. Això va endarrerir el repunt més ampli de la inversió i la productivitat a escala mundial. Així mateix, el prolongat període d'abundant liquiditat i baix cost del crèdit va contribuir a un increment addicional de l'endeutament general i a l'alça dels desequilibris financers. Tot això, unit a la desacceleració de l'economia global, va contribuir a una revisió a la baixa de les estimacions anuals de creixement.

Malgrat que l'economia de l'eurozona va constituir una sorpresa negativa en desaccelerar el seu creixement per sota del 2%, va continuar mostrant una relativa capacitat de resistència, impulsada per la recuperació continuada del mercat de treball. El seu fort dinamisme es va traduir en un creixement sostingut i generalitzat dels salaris fins a assolir el 2,2% en l'últim trimestre. L'avenç de

Letter from the chairman

Dear shareholder,

It is my honour and my pleasure to write to you once again about how the business of the Miquel y Costas Group has performed in 2018 as we prepare to hold our Annual General Meeting.

Last year was difficult and challenging, in large part due to prevailing uncertainties. Investment and productivity were held back round the world by a range of factors: growing geopolitical tensions – increased protectionism, trade disputes and the Brexit negotiations, to name a few – which increased the trend to unilateral action and isolationism and continued to darken the skies for business; development aid; migration and climate change. Continuing abundant, cheap credit led to higher levels of debt and increased financial imbalances. All that and a slowing of the global economy contributed to a downwards revision of estimates of growth for the year.

Although the eurozone economy delivered an unwanted surprise with growth slowing to less than 2%, it continued to show resilience, boosted by the continued recovery of the labour market. Higher levels of employment produced a general, sustained increase in earnings, up 2.2% in the last quarter. Increased employment and higher wages helped to maintain household consumption.

In Spain, two important drivers of the economy weakened: consumption,

generalizado de los salarios, que alcanzó el 2,2% en el último trimestre. El avance del empleo y de los salarios contribuyó, a su vez, al sostenimiento del consumo privado.

En España, dos motores de la economía se debilitaron: el consumo, principalmente por el agotamiento progresivo de la demanda embalsada, y las exportaciones, por el menor dinamismo europeo y de los países emergentes. Tanto el Banco de España como la Comisión Europea y la OCDE rebajaron sus estimaciones de crecimiento del PIB para 2018, que finalmente se situó en el 2,6%, por debajo del crecimiento del año anterior.

En cuanto a la evolución del sector del papel y cartón durante el ejercicio, cabe señalar que la producción nacional alcanzó 6,2 millones de toneladas, cantidad un 1% inferior a la del año anterior. Por su parte, la producción de celulosa se situó en 1,7 millones de toneladas, lo que supone un incremento del 0,8% en relación con el 2017. En el ámbito de la Confederation of European Paper Industries (CEPI), la producción de papel y cartón experimentó un descenso del 0,2%, no así la de celulosa, que se incrementó en un 0,6%.

En este contexto macroeconómico y a pesar del mismo, el Grupo Miquel y Costas alcanzó un importe neto de la cifra de negocios de 259,3 millones de euros, lo que supone un crecimiento del 6,7% respecto al obtenido en el ejercicio anterior, aumento que tuvo lugar en todas las líneas de producto por una mejora de los precios, un buen comportamiento de las pastas y papeles especiales, y por la incorporación de la sociedad Clariana, S.A.

l'ocupació i dels salaris va contribuir, alhora, a sostenir el consum privat.

A Espanya, es van debilitar dos motors de l'economia: el consum, principalment per l'esgotament progressiu de la demanda embalsada, i les exportacions, pel menor dinamisme europeu i dels països emergents. Tant el Banc d'Espanya com la Comissió Europea i l'OCDE van rebaixar les seves estimacions de creixement del PIB per al 2018, que finalment es va situar en un 2,6%, per sota del creixement de l'any anterior.

Quant a l'evolució del sector del paper i el cartró durant l'exercici, cal esmentar que la producció nacional va assolir 6,2 milions de tones, una quantitat un 1% inferior a la de l'any anterior. Per la seva banda, la producció de cel·lulosa es va situar en 1,7 milions de tones, xifra que suposa un increment del 0,8% en relació amb el 2017. En l'àmbit de la Confederació Europea de les Indústries del Paper (CEPI), la producció de paper i cartró va experimentar un descens del 0,2%, però en canvi la de la cel·lulosa es va incrementar en un 0,6%.

Malgrat aquest context macroeconòmic, el Grup Miquel y Costas va assolir un import net de la xifra de negocis de 259,3 milions d'euros, fet que suposa un creixement del 6,7% respecte de l'exercici anterior. Aquest augment va tenir lloc en totes les línies de producte per una millora dels preus, un bon comportament de les pastes i els papers especials, i per la incorporació de la societat Clariana S.A.

El benefici abans d'impostos va assolir els 49,7 milions d'euros, de manera que

mainly due to the progressive absorption of pent up demand; and exports, due to economic weakening in Europe and emerging markets. The Bank of Spain, the European Commission and the OECD all lowered their 2018 estimates for GDP growth, which eventually grew by 2.6%, less than in the previous year.

As for the paper and cardboard industry over the period, national production reached 6.2 million tonnes, 1% below the year before. The production of cellulose rose to 1.7 million tonnes, 0.8% up on 2017. Within the Confederation of European Paper Industries (CEPI), production of paper and card fell by 0.2%, whereas cellulose production rose by 0.6%.

Despite that macroeconomic context, the Miquel y Costas Group achieved a net turnover of €259.3 million, a rise of 6.7% over the previous year. The increase was seen in all product lines due to improvements in pricing, strong sales in speciality pulps and papers and the incorporation to the company Clariana, S.A.

Profit before tax was €49.7 million, 3.5% up on the figure for 2017, an outcome that includes the negative effects of increased raw material and energy costs and hyperinflation in Argentina.

Net consolidated profit was €37.3 million, a rise of 0.6% over the previous year with an effective tax of 24.9%. That rate is higher than in the previous period because of the availability of fewer allowances and the effects of hyperinflation in Argentina.

El beneficio antes de impuestos alcanzó los 49,7 millones de euros, superando el obtenido en 2017 en un 3,5%, y recoge el efecto desfavorable del encarecimiento del coste de las materias primas y de las energías, así como de la hiperinflación en Argentina.

El beneficio neto consolidado ascendió a 37,3 millones de euros, experimentando un crecimiento del 0,6% respecto del obtenido en el año anterior, con una tasa fiscal efectiva del 24,9%, superior a la del ejercicio precedente por efecto de la menor aplicabilidad de las deducciones fiscales y de la hiperinflación argentina.

Las inversiones del Grupo en activos fijos materiales ascendieron a 18,6 millones de euros, estando orientadas, por una parte, a la mejora de la calidad y de los procesos productivos y, por otra, a la obtención de nuevos productos, la excelencia medioambiental y la optimización energética; destacando especialmente las realizadas en infraestructuras.

Los recursos totales destinados a actividades medioambientales fueron de 8,7 millones de euros, cifra que supera ampliamente la de 2017, con los que se continuaron las actuaciones para la preservación del medio ambiente y el uso responsable de los recursos naturales mediante inversiones dirigidas a la optimización del consumo de energía y de agua, así como a la reducción de la generación de residuos, potenciando la economía circular de sus procesos productivos.

Durante 2018 el Grupo dedicó un importe de 3,3 millones de euros a I+D+i, en la

ha superat la xifra obtinguda el 2017 en un 3,5%, i recull l'efecte desfavorable de l'encariment del cost de les matèries primeres i de les energies, així com de la hiperinflació a l'Argentina.

El benefici net consolidat va ascendir a 37,3 milions d'euros, fet que suposa un creixement del 0,6% respecte de l'any anterior, amb una taxa fiscal efectiva del 24,9%, superior a la de l'exercici precedent per l'efecte de la menor aplicabilitat de les deduccions fiscals i de la hiperinflació argentina.

Les inversions del Grup en actius fixos materials van ascendir a 18,6 milions d'euros i es van orientar, d'una banda, a la millora de la qualitat i dels processos productius i, de l'altra, a l'obtenció de nous productes, l'excel·lència mediamambiental i l'optimització energètica. Destaquen, especialment, les inversions fetes en infraestructures.

Els recursos totals destinats a activitats mediamambientals van ser de 8,7 milions d'euros, xifra que supera àmpliament la del 2017. Això vol dir que es van continuar les actuacions per a la preservació del medi ambient i l'ús responsable dels recursos naturals mitjançant inversions dirigides a l'optimització del consum d'energia i d'aigua, així com a la reducció de la generació de residus, i es va potenciar l'energia circular dels seus processos productius.

Durant el 2018, el Grup va dedicar un import de 3,3 milions d'euros a R+D+I, i amb la convicció que constitueix un dels principals motors per al seu desenvolupament i creixement. Les línies d'investigació es van centrar en l'obtenció de

Group investment in tangible fixed assets rose to €18.6 million. Those investments were aimed, on the one hand, at improving quality and production processes and, on the other hand, at developing new products, environmental excellence and energy optimisation. Investments in our facilities were especially significant.

The amount devoted to environmental actions was €8.7 million, comfortably above the figure for 2017. The Group continued to work in environmental protection and the responsible use of natural resources with investments to optimise consumption of energy and water and waste reduction, promoting the circular economy in its production processes.

During the course of 2018, the Group devoted €3.3 million to R&D&I in the conviction that it is one of the main drivers of growth and progress for the Group. Efforts were focused on new product development and innovation in production processes.

In Human Resources, another major driver of the business, a total of €1.7 million was invested in health and safety at work and risk prevention and in training.

Over 2018, the Board of Directors met thirteen times. The Human Resources, Appointments and Remuneration Committee met four times and the Audit Committee met eight times.

The second half of the year saw completion of the corporate transactions approved by the last General Meeting.

convicción de que constituye uno de los principales motores para su desarrollo y crecimiento, cuyas líneas de investigación se centraron en la obtención de nuevos productos y en la innovación de los procesos productivos.

En el área de los Recursos Humanos, otro de los principales motores del Grupo, se invirtieron un total de 1,7 millones de euros en materia de seguridad y prevención de riesgos laborales, así como en actividades de formación.

En 2018 el Consejo de Administración celebró trece reuniones; la Comisión de Recursos Humanos, Nombramientos y Retribuciones, cuatro, y el Comité de Auditoría, ocho.

Durante la segunda parte del ejercicio se procedió a la ejecución de las operaciones societarias aprobadas por la Junta General. Así, en fecha 3 de octubre, el capital social quedó reducido en un 6,2% y, en fecha 30 de noviembre, se materializó una ampliación de capital liberada en la proporción de tres acciones nuevas por cada cinco antiguas hasta los 62.000.000 euros de capital social.

En el ejercicio, la Sociedad repartió dividendos en cuatro ocasiones, cuyo importe total ascendió a 12.700.000 euros, lo que supone un aumento del 10,4% respecto a la cantidad abonada el año anterior y un 13,6% en términos de dividendo efectivamente satisfecho, una vez aplicado el efecto de acrecimiento derivado de las acciones en autocartera, siendo el dividendo total pagado en términos ajustados y unitarios de 0,4131 euros por acción, frente a los 0,3637 euros por acción pagados durante el año anterior.

nous productes i en la innovació dels processos productius.

En l'àrea de Recursos Humans, un altre dels principals motors del Grup, es va invertir un total d'1,7 milions d'euros en matèria de seguretat i prevenció de riscos laborals, així com en activitats de formació.

L'any 2018, el Consell d'Administració va celebrar tretze reunions; la Comissió de Recursos Humans, Nomenaments i Retribucions, quatre, i el Comitè d'Auditoria, vuit.

Durant la segona part de l'exercici es va procedir a l'execució de les operacions societàries aprovades per la Junta General. Així, el dia 3 d'octubre, el capital social va quedar reduït en un 6,2% i, el dia 30 de novembre, es va materialitzar una ampliació de capital alliberada en la proporció de tres accions noves per cada cinc d'antigues fins a la xifra de 62.000.000 euros de capital social.

En l'exercici, la Societat va repartir dividends en quatre ocasions, l'import dels quals va ascendir a 12.700.000 euros, xifra que suposa un augment del 10,4% respecte de la quantitat abonada l'any anterior i un 13,6% en termes de dividend efectivament satisfet, un cop aplicat l'efecte d'acreixement derivat de les accions en autocartera. El dividend total pagat en termes ajustats i unitaris va ser de 0,4131 euros per acció, en comparació amb els 0,3637 euros per acció pagats durant l'any anterior.

El 31 de desembre de 2018, després de les operacions de l'exercici, el saldo de l'autocartera ascendia a 600.193 títols,

Capital was reduced by 6.2% on 3 October and on 30 November the issued share capital was increased at the rate of three new shares for every five old shares, to reach €62 million.

During the period, the Company distributed dividends on four occasions. The total distribution was €12.7 million, an increase of 10.4% over the amount distributed in the previous year and a 13.6% increase in the effective dividend paid, after allowing for the effect of shares held in treasury. The total fully adjusted dividend per share was €0.4131 against €0.3637 in the previous year.

On 31 December 2018 shares held in treasury stood at 600,193 – 1.9% of share capital – after the transactions carried out in the period.

Over the 255 trading stock exchange sessions in the year when the shares were traded, the volume of transactions was €146.7 million with the equivalent of 7.5 million shares traded, after adjusting for the increase in capital. At the year-end, the share price stood at €16.98.

I want to comment on the acquisition of Clariana S.A., which happened on 25 July 2018. That acquisition enables the Miquel y Costas Group to widen its product range, strengthen its position as a leading producer in Spain of speciality papers and consolidate its pre-eminence on the international stage.

Finally, I do not want to end without giving my sincere thanks to the Board of Directors, Senior Management and

A 31 de diciembre de 2018, después de las operaciones del ejercicio, el saldo de la autocartera ascendía a 600.193 títulos, lo que supone un porcentaje del 1,9% sobre el capital social.

En cuanto al comportamiento de la acción en bolsa, cabe señalar que, en las 255 sesiones del ejercicio, el efectivo contratado ascendió a 146,7 millones de euros y el número de valores negociados equivalente fue de 7,5 millones, una vez realizado el correspondiente ajuste por la ampliación de capital. Su precio a cierre de ejercicio se situó en 16,98 euros por acción.

Quiero destacar la adquisición de la compañía Clariana S.A., que se llevó a cabo el 25 de julio de 2018. Dicha operación permite al Grupo Miquel y Costas ampliar su gama de productos, reforzar su liderazgo en España como fabricante de papeles especiales y consolidar su lugar preeminente en el ámbito internacional.

Por último, no quiero terminar sin manifestar mi más sincero agradecimiento al Consejo de Administración, al Equipo Directivo y al personal de plantilla, a nuestros clientes, proveedores y a las instituciones que colaboran con nosotros, y especialmente a usted, señor/a accionista, porque sin su fidelidad y confianza el desarrollo de este proyecto denominado Grupo Miquel y Costas no sería posible.

xifra que suposa un percentatge de l'1,9% sobre el capital social.

Pel que fa al comportament de l'acció en borsa, cal assenyalar que, en les 255 sessions durant l'exercici, l'efectiu contractat va ascendir a 146,7 milions d'euros i el nombre de valors negociats va ser de 7,5 milions, un cop realitzat l'ajustament per l'ampliació de capital corresponent. El preu en tancar l'exercici es va situar en els 16,98 euros per acció.

Vull destacar l'adquisició de la companyia Clariana S.A., que es va dur a terme el 25 de juliol de 2018. Aquesta operació permet al Grup Miquel y Costas ampliar la seva gamma de productes, reforçar el seu lideratge a Espanya com a fabricant de papeles especialitzats i consolidar el seu lloc preeminent en l'àmbit internacional.

Finalment, no vull deixar de manifestar el meu agraïment més sincer al Consell d'Administració, l'Equip Directiu, el personal de plantilla, els nostres clients i proveïdors, les institucions que col·laboren amb nosaltres i especialment a vostè, senyor/a accionista, perquè sense la seva fidelitat i confiança el desenvolupament d'aquest projecte anomenat Grup Miquel y Costas no seria possible.

the whole workforce, to our customers, suppliers and the companies and institutions that we work with. I want to give special thanks to you, as a shareholder, because without your loyalty and trust this endeavour that we call the Miquel y Costas Group would not be possible.

Jorge Mercader Miró
Presidente/President/Chairman

**Composición del Consejo
de Administración de
la Sociedad**

a 31 de diciembre de 2018

**Composició del Consell
d'Administració de
la Societat**

a 31 de desembre de 2018

**Composition of the
Board of Directors
of the Company**

at december 31, 2018

Presidente President Chairman	Excmo. Sr. D. Jorge Mercader Miró
Consejeros Consellers Directors	Sr. D. Antonio Canet Martínez Sr. D. Álvaro de la Serna Corral Sr. D. Eusebio Díaz-Morera Puig-Sureda Sr. D. Joaquín Faura Batlle Excmo. Sr. D. Carles Alfred Gasòliba Böhm Excmo. Sr. D. Joaquín Coello Brufau Joanfra, S.A. representada por / representada per /represented by Sra. D ^a . Bernadette Miquel Vacarisas
Consejero-Secretario Conseller-Secretari Secretary and Director	Sr. D. F. Javier Basañez Villaluenga
Vicepresidente Vicepresident Deputy Chairman	Sr. D. Jorge Mercader Barata

Estructura del Grupo

El Grupo MCM está compuesto por las siguientes sociedades:

SOCIEDAD MATRIZ

Constituida en 1879, su actividad se centra en la fabricación de papeles delgados y especiales de bajo gramaje, especialmente para el sector del cigarrillo, en las fábricas de Besós, Capellades y Mislata. Dispone de una oficina comercial en Filipinas para la promoción comercial.

SOCIEDADES DEPENDIENTES

Con fábrica en Tortosa. Productora de pastas textiles a base de lino y cáñamo para el sector del cigarrillo y de otras fibras (sisal, abacá, yute y algodón) para otros sectores industriales. Participada al 100%.

Con domicilio en Barcelona. Comercializadora de papeles y productos nacionales e importados que completan la gama de productos ofrecidos por el Grupo. Participada al 100%.

Domiciliada en Valencia. Es propietaria de la fábrica de Mislata. Participada al 100%.

Estructura del Grup

El Grup MCM està format per les societats següents:

SOCIETAT MARIU

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

Constituïda el 1879, la seva activitat se centra en la fabricació de papeles primos i especiales de baix gramatge, especialment per al sector del cigarret, a les fàbriques del Besòs, Capellades i Mislata. Disposa d'una oficina comercial a Filipines per a promoció comercial.

SOCIETATS DEPENDENTS

CELULOSA DE LEVANTE, S.A.

Amb fàbrica a Tortosa. Productora de pastes tèxtils a base de lli i cànem per al sector del cigarret i d'altres fibres (sisal, abacà, jute i cotó) per a altres sectors industrials. Participada al 100%.

Amb domicili a Barcelona. Comercialitzadora de papeles i productes nacionals i importats, que completen la gamma de productes oferts pel Grup. Participada al 100%.

S.A. PAYÁ MIRALLES

Domiciliada a València. És propietària de la fàbrica de Mislata. Participada al 100%.

Group structure

The MCM Group is made up the following companies:

PARENT COMPANY

Founded in 1879, its operations entirely involve the manufacture of low-weight fine and special papers, especially for the cigarette industry, its various plants being located in Besós, Capellades and Mislata. It has a commercial office in the Philippines for promotion.

SUBSIDIARY COMPANIES

Plant located in Tortosa. Produces textile paper-pulp based on flax and hemp for the cigarette manufacturing sector. For other industrial sectors, it uses such fibres as sisal, Manila hemp (abaca), jute and cotton. 100%-owned.

Located in Barcelona. Engaged in marketing of national and imported papers and products that complement the range of products manufactured by the Group. 100%-owned.

Located in Valencia. It is the company owning the Mislata factory. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS TECNOLOGÍAS, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Consultora tecnológico-industrial. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. Consultora tecnològic-industrial. Participada al 100%.

Located in Barcelona. Technology and industrial consultancy. 100% owned.

MIQUEL Y COSTAS ENERGÍA Y MEDIO AMBIENTE, S.A.

Propietaria de una planta de cogeneración situada en La Pobla de Claramunt (Barcelona). Participada al 100%.

Propietària d'una planta de cogeneració situada a la Pobla de Claramunt (Barcelona). Participada al 100%.

Owner of a cogeneration plant in La Pobla de Claramunt (Barcelona). 100%-owned.

MB PAPELES ESPECIALES, S.A.

Con instalaciones industriales en La Pobla de Claramunt (Barcelona). Produce papeles especiales para uso industrial. Participada al 100%.

Amb instal·lacions industrials a la Pobla de Claramunt (Barcelona). Produeix papeles especiales per a ús industrial. Participada al 100%.

With its industrial facilities located in La Pobla de Claramunt (Barcelona), it manufactures special papers for industrial uses. 100%- owned.

TERRANOVA PAPERS, S.A.

Con planta de producción en la Pobla de Claramunt (Barcelona). Produce papeles especiales de muy alta porosidad. Participada al 100%.

Amb planta de producció a la Pobla de Claramunt (Barcelona). Produeix papeles especiales de molt alta porositat. Participada al 100%.

With its production plant located in La Pobla de Claramunt (Barcelona), it produces ultra high porosity special papers. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS LOGÍSTICA, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Su actividad es la prestación de servicios logísticos. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. La seva activitat és la prestació de serveis logístics. Participada al 100%.

Located in Barcelona. It provides logistic services. 100% owned.

SOCIEDAD ESPAÑOLA ZIG ZAG, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Comercializa libritos de papel de fumar. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. Comercialitza llibrets de paper de fumar. Participada al 100%.

Located in Barcelona. Markets cigarette-paper booklets. 100%-owned.

DESVI, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Posee participaciones mayoritarias en las sociedades del Grupo en Argentina, Chile y Alemania. Su actividad principal es la prestación de servicios. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. Té participacions majoritàries en les societats del Grup a l'Argentina, Xile i Alemanya. La seva activitat principal és la prestació de serveis. Participada al 100%.

Registered office in Barcelona. Holds majority shares in Group companies in Argentina, Chile and Germany. It works mainly in service provision. 100% owned.

MIQUEL Y COSTAS ARGENTINA, S.A.

Domiciliada en Argentina. Fabrica libritos de papel de fumar y otros manipulados de papel. Participada al 100%.

Domiciliada a Argentina. Fabrica llibrets de paper de fumar i altres manipulats de paper. Participada al 100%.

Located in Argentina. Manufactures cigarette-paper booklets and other paper products. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS CHILE, SOCIEDAD DE RESPONSABILIDAD LIMITADA

Domiciliada en Chile. Comercializadora de los papeles y manipulados de papel del Grupo. Participada al 100%.

Domiciliada a Xile. Comercialitzadora dels papers i manipulats del Grup. Participada al 100%.

Registered office in Chile. Markets Group products, paper and paper products. 100% owned.

MIQUEL Y COSTAS DEUTSCHLAND GmbH

Domiciliada en Alemania. Comercializa productos del Grupo y otros relacionados. Participada al 100%.

Domiciliada a Alemanya. Comercialitza productes del Grup i altres relacionats. Participada al 100%.

Registered office in Germany. Markets Group products and other related products. 100% owned.

CLARIANA, S.A.

Domiciliada en Castellón. Fabrica papeles y cartulinas de color. Participada al 100%. Es socio único de la Sociedad Bonpreu Boncompte-Sierra, S.L.U.

Domiciliada a Castelló. Fabrica papers i cartolines de color. Participada al 100%. És soci únic de la Sociedad Bonpreu Boncompte-Sierra, S.L.U.

Based in Castellón. Manufactures coloured paper and card. 100% owned. It is the single member of Sociedad Bonpreu Boncompte-Sierra, S.L.U.

FOURTUBE, S.L.

Domiciliada en Sevilla. Produce manipulados de papel. Participada al 40%.

Domiciliada a Sevilla. Produeix manipulats de paper. Participada al 40%.

Registered in Seville. Paper converting operation. Owned by 40%.

Grupo MCM

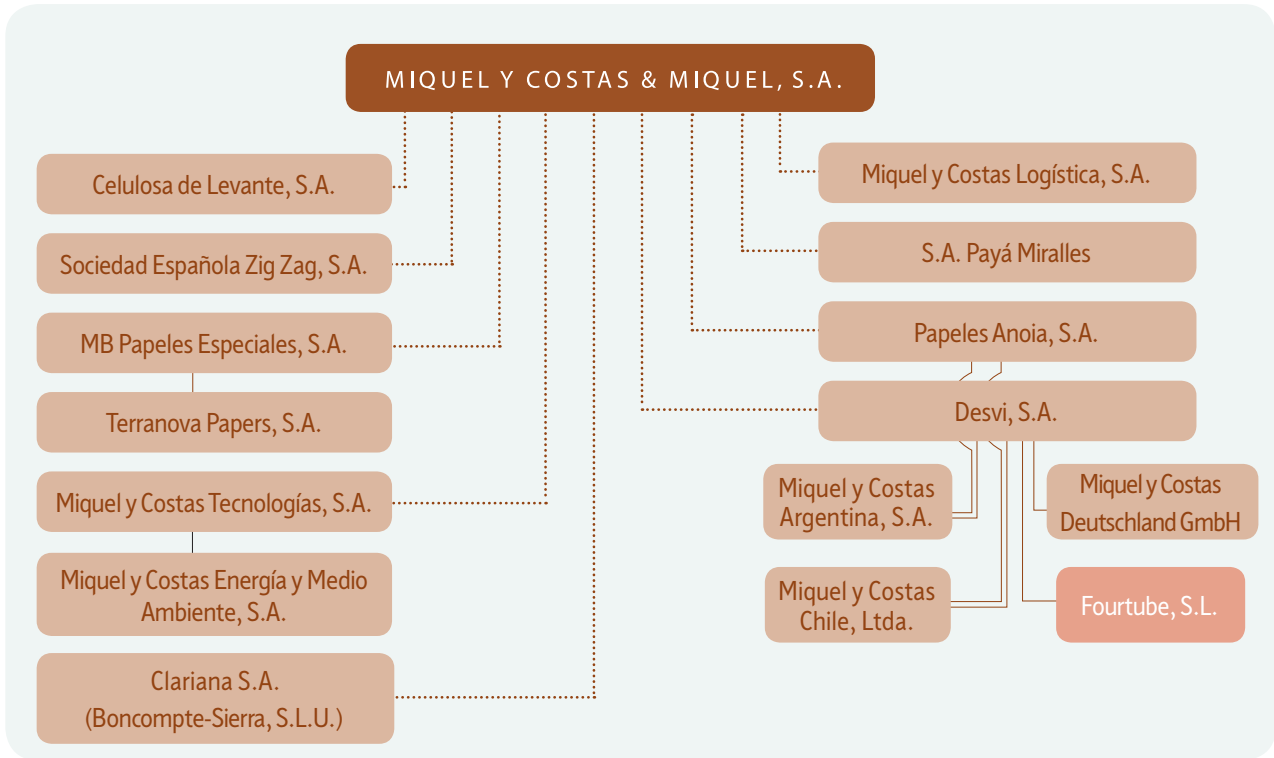
El balance consolidado del Grupo contempla las sociedades dependientes que a continuación se muestran.

Grup MCM

El balanç consolidat del Grup contempla les societats dependents que a continuació es mostren.

MCM Group

The Group's consolidated Balance Sheet includes the dependent companies which are listed hereunder.

Las sociedades del Grupo consolidan por el método de integración global, excepto la sociedad **Fourtube, S.L.**, que consolida por el método de participación.

Les societats del Grup consoliden pel mètode d'integració global, excepte la societat **Fourtube, S.L.**, que consolida pel mètode de participació.

The Group companies are consolidated by the global integration method, except **Fourtube, S.L.** which is consolidated by the participation method.

Información relativa al ejercicio

Informació relativa a l'exercici

Financial year information

Producción (en toneladas)	Producció (en tones)		Production (in tonnes)		
	2016	2017	2018		
Industria del tabaco Indústria del tabac Tobacco industry	32.430	52%	29.716	48%	34.232 46%
Productos industriales Productes industrials Industrial products	20.540	33%	23.087	38%	28.208 38%
Otros productos Altres productes Other products	9.808	15%	8.693	14%	11.753 16%
Total Total Total	62.778	100%	61.496	100%	74.193 100%

La producción anual del año 2018, que incluye la de Clariana, ha superado las 74.000 toneladas, un 20,7% mayor que la del año anterior.

La producció anual de l'any 2018, que inclou la de Clariana, ha superat les 74.000 tones, un 20,7% més gran que la de l'any anterior.

Annual production in 2018, which includes Clariana, exceeded 74,000 tonnes: a 20.7% increase over the previous year.

La producción de la línea de la industria del tabaco crece un 15,2% debido principalmente a las inversiones, que en 2017 implicaron la parada de una de las máquinas de papel, recogándose sus resultados en el ejercicio 2018, y la de productos industriales se incrementa un 22,2% respecto al año anterior debido a la mayor actividad de las pastas especiales, a una mayor productividad de la planta de papeles de alta especialidad y, en menor medida, a la aportación de Clariana a esta línea. La producción de la línea "Otros" es mayor que en 2018, al recoger la parte correspondiente de Clariana a partir de su incorporación al Grupo.

La producció de la línia de la indústria del tabac creix un 15,2% a causa principalment de les inversions, que el 2017 van implicar l'aturada d'una de les màquines de paper, els resultats de la qual es van recollir a l'exercici 2018; i la de productes industrials s'incrementa un 22,2% respecte de l'any anterior a causa de l'augment d'activitat de les pastes especials, a una productivitat més gran de la planta de papers d'alta especialitat i, en menor grau, a l'aportació de Clariana a aquesta línia. La producció de la línia "Altres" és més gran que el 2018, atès que s'hi ha incorporat la part corresponent a Clariana a partir de la seva incorporació al Grup.

Production of tobacco industry products grew 15.2% mainly due to investment, which in 2017 led to one of the paper machines being out of operation. The subsequent pick-up is reflected in the outcome for the 2018 period. Industrial products production grew 22.2% relative to the previous year due to greater activity in speciality pulps, greater productivity of the high-speciality paper plant and, to a lesser extent, the contribution of Clariana to the line of business. Production of products recorded under "Other" is greater than in 2018 due to the inclusion of a contribution from Clariana since its incorporation into the Group.

Cifra de negocios**Xifra de negocis****Turnover****Por línea de negocio
(mercado de producto)****Per línia de negoci
(mercat de producte)****By line of business
(product market)**

En miles de euros salvo indicación expresa / En milers d'euros llevat que s'indiqui el contrari / In thousand euros unless otherwise specified

	2016		2017		2018	
Industria del tabaco Indústria del tabac Tobacco industry	153.553	67%	156.941	65%	160.601	62%
Productos industriales Productes industrials Industrial products	60.767	27%	73.116	30%	81.351	31%
Venta de otros Venda d'altres Other sales	13.441	6%	12.838	5%	17.305	7%
Total Total Total	227.761	100%	242.895	100%	259.257	100%

Por líneas de negocio, la línea de la industria del tabaco ha incrementado sus ventas en un 2,3%. Dicho aumento, generado en un entorno menos favorable tanto del dólar americano en la primera parte del ejercicio como del peso argentino con un deterioro relativo significativo, viene explicado principalmente por el mix de producto y en menor medida por el volumen, además de por diversas medidas comerciales adoptadas.

Las ventas en la línea de productos industriales han aumentado en 8,2 millones de euros, lo que representa un incremento superior al 11,3% respecto a las obtenidas en el mismo periodo del ejercicio anterior, impulsada principalmente por el crecimiento de la demanda de papeles y de pastas especiales.

La línea "Otros" también es mayor en este ejercicio respecto al anterior por incorporar productos de la nueva sociedad.

En conjunto, el incremento de la cifra de negocios en el ejercicio 2018 supera en un 6,7% la del ejercicio anterior.

Per línies de negoci, la línia de la indústria del tabac ha incrementat les vendes en un 2,3%. Aquest augment, generat en un entorn menys favorable tant del dòlar nord-americà a la primera part de l'exercici com del peso argentí amb un deteriorament relatiu significatiu, s'explica principalment pel mix de producte i, en menor grau, pel volum, així com per diverses mesures comercials adoptades.

Les vendes en la línia de productes industrials han augmentat en 8,2 milions d'euros, xifra que representa un increment superior a l'11,3% respecte de les que es van obtenir el mateix període de l'exercici anterior, impulsades principalment pel creixement de la demanda de papers i de pastes especials.

La línia "Altres" també és més gran en aquest exercici respecte de l'anterior, atès que s'hi han incorporat productes de la nova societat.

En conjunt, la xifra de negocis de l'exercici 2018 s'ha incrementat un 6,7% respecte de la de l'exercici anterior.

By line of business, the tobacco industry line of business has increased sales by 2.3%. That increase, generated in a less favourable environment in terms of the US dollar in the first part of the year and the relatively material depreciation of the Argentine peso, can be explained mainly by product mix and to a lesser extent by volume and the various commercial measures taken.

Sales for the industrial products line of business rose by €8.2 million, which represents an increase of more than 11.3% over sales in the same period in the previous reporting period, mainly driven by growth in demand for speciality papers and pulps.

"Others" is also higher relative to the previous period due to the inclusion of the new company's products.

Overall, turnover for 2018 is 6.7% higher than in the previous period.

**Por área geográfica
(mercado geográfico)**

La distribución geográfica del importe neto de la cifra de negocios en 2018 se mantiene en la misma línea que la del ejercicio anterior y sigue mostrando la tendencia a una mayor presencia del Grupo en los mercados exteriores que absorben el mayor porcentaje del crecimiento de las ventas.

**Per àrea geogràfica
(mercat geogràfic)**

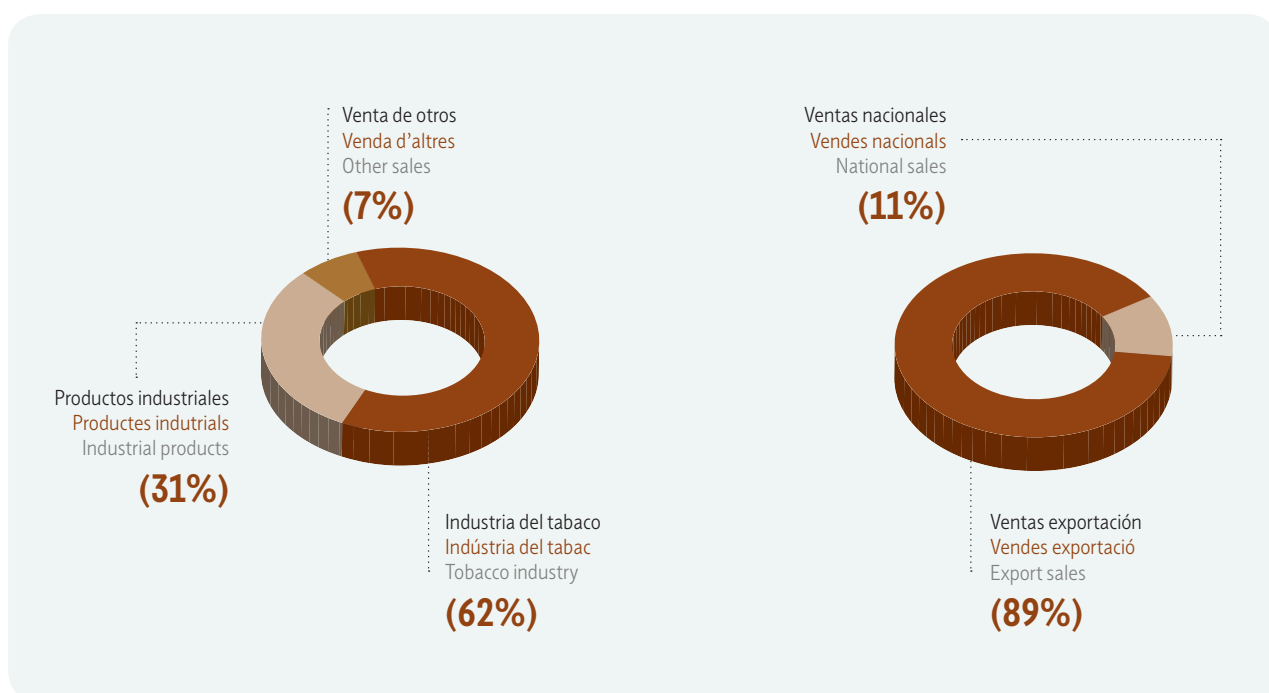
La distribució geogràfica de l'import net de la xifra de negocis de 2018 es manté en la mateixa línia que la de l'exercici anterior i continua mostrant la tendència a una presència més gran del Grup en els mercats exteriors que absorbeixen el percentatge més gran del creixement de les vendes.

**By geographical area
(geographic market)**

The geographic distribution of net turnover in 2018 is similar to its distribution in the previous period and shows sustained growth in the Group's presence in export markets which account for the larger percentage of growth in sales.

En miles de euros salvo indicación expresa / En milers d'euros llevat que s'indiqui el contrari / In thousand euros unless otherwise specified

	2016		2017		2018	
Ventas nacionales Vendes nacionals National sales	28.211	12%	26.589	11%	27.884	11%
Ventas exportación Vendes exportació Export sales	199.550	88%	216.306	89%	231.373	89%
Ventas totales Vendes totals Total sales	227.761	100%	242.895	100%	259.257	100%

Capital humano

El capital humano es para el Grupo Miquel y Costas uno de los pilares fundamentales de éxito del proyecto industrial, considerándolo un factor competitivo y diferencial que permite reforzar la presencia en mercados internacionales.

En el año 2018 el Grupo Miquel y Costas ha seguido manteniendo una posición prevaiente en el mercado de papeles especiales gracias, una vez más, a los profesionales que integran los equipos de trabajo en las diferentes empresas del Grupo. Este grupo humano cuenta con un abanico de formación y competencias específicas tales que les permiten ayudar, por un lado, a la creación y el desarrollo de avances importantes en la gama de papeles de Miquel y Costas y, por otro lado, a la detección de nichos de interés en los que la alta especialización y el conocimiento del papel de bajo gramaje posibilita el acceso a los mismos.

Capital humà

El capital humà és per al Grup Miquel y Costas un dels pilars fonamentals d'èxit del projecte industrial i es considera un factor competitiu i diferencial que permet reforçar la presència en mercats internacionals.

L'any 2018, el Grup Miquel y Costas ha seguit mantenint una posició prevaient en el mercat de papers especials gràcies, un cop més, als professionals que integren els equips de treball a les diverses empreses del Grup. Aquest grup humà té un ventall de formació i competències específiques que el permeten ajudar, d'una banda, a la creació i desenvolupament d'avenços importants en la gamma de papers de Miquel y Costas i, de l'altra, a la detecció de nínxols d'interès en què l'alta especialització i el coneixement del paper de baix gramatge en possibilita l'accés.

Human capital

For the Miquel y Costas Group, human resources are one of the fundamental pillars of the success of its industrial undertaking, a competitive differentiator that allows the Group to bolster its presence in global markets.

The Miquel y Costas Group maintained its leading position in the market for speciality papers in 2018 thanks, once again, to the people who work in the Group's businesses. Those people have a breadth of specific training and skills that allow them, on the one hand, to help in the creation and development of important advances in Miquel y Costas' range of papers and, on the other hand, to identify opportunities created by the Group's high degree of specialisation and knowledge of low grammage paper.

Plantilla equivalente anual / Plantilla equivalent anual / Equivalent annual staff

	2016	2017	2018
Total plantilla Total plantilla Total workforce	790	799	887
Hombres / mujeres Homes / dones Men / women	546/244	551/248	638/249
Edad media (años) Edat mitjana (anys) Average age (years)	46	46	46
Antigüedad media (años) Antiguitat mitjana (anys) Average length of service (years)	18	17,50	17

Estos datos corresponden a la plantilla media mundial del Grupo.
Aquestes dades corresponen a la plantilla mitjana mundial del Grup.
These figures include the average world Group's workforce.

Asimismo, las nuevas demandas del mercado, la tecnificación de los procesos productivos y el desarrollo de nuevos productos, han dado, si cabe, un mayor valor a la gestión del capital humano en lo que a formación se refiere, apostando por la polivalencia del personal de producción y por la especialización y formación continua del personal técnico y comercial.

En el año 2018, el Grupo Miquel y Costas ha adquirido la empresa papelera Clariana, S.A. que se irá integrando en todos los procedimientos del capital humano durante el 2019.

Així mateix, les noves demandes del mercat, la tecnificació dels processos productius i el desenvolupament de productes nous han donat, si és possible, més valor a la gestió del capital humà pel que fa a la formació i s'ha apostat per la polivalència del personal de producció i per l'especialització i formació contínua del personal tècnic i comercial.

L'any 2018, el Grup Miquel y Costas ha adquirit l'empresa paperera Clariana, S.A., que s'anirà integrant en tots els procediments del capital humà durant el 2019.

New market demands, the automation of manufacturing processes and the development of new products have also given an even higher value (if that is possible) to the management of human resources in terms of training, with an emphasis on multi-skilling of production staff and on specialisation and continuous training for technical and commercial staff.

In the course of 2018, the Miquel y Costas Group acquired the paper company Clariana, S.A. which will be fully integrated into the Group's human resources processes during 2019.

Capacitación profesional

La formación para la capacitación profesional del personal del Grupo Miquel y Costas es un factor clave en la gestión de los recursos humanos a la vez que un ítem necesario en el desarrollo de los procesos productivos y su adaptación a las nuevas necesidades del cliente y el mercado.

Esta capacitación se adapta en atención a los requerimientos que las *job descriptions* determinen para cada puesto, ya sean a nivel técnico, competencial o de habilidades, que permitan un correcto desempeño de las funciones inherentes al mismo. Por ello, dicha capacitación se lleva a cabo mediante completos programas de formación, capacitación profesional y reciclaje, que se encuadran dentro del Plan de Formación Anual del Grupo Miquel y Costas, en aras a incrementar los conocimientos del personal de manera que por causa-efecto mejore la eficiencia del mismo y se produzcan en consecuencia mejoras de los sistemas y procesos.

Capacitació professional

La formació per a la capacitació professional del personal del Grup Miquel y Costas és un factor clau en la gestió dels recursos humans, alhora que és un element necessari per desenvolupar els processos productius i adaptar-los a les noves necessitats del client i del mercat.

Aquesta capacitació s'adapta tenint en compte els requisits que determinin les descripcions de lloc de treball per a cada lloc, ja siguin en l'àmbit tècnic, competencial o d'habilitats, que permetin un correcte exercici de les funcions inherents a aquest lloc. Per això, aquesta capacitació es porta a terme amb programes complets de formació, capacitació professional i reciclatge, que s'enquadren dins del Pla de Formació Anual del Grup Miquel y Costas, amb vista a incrementar els coneixements del personal de manera que, per causa-efecte, en millori l'eficiència i es produeixin, en conseqüència, millores dels sistemes i processos.

Professional skills

Training to build work-related skills for staff of the Miquel y Costas Group is a key element in the management of human resources as well as being necessary to the development and adaptation of manufacturing processes to new customer needs and market demands.

Training responds to each job description, whether the post is a technical post or requires particular skills and abilities, to allow each person to carry out their work. To that purpose, training is carried out under complete training, skill-acquisition and recycling plans, which sit under the Miquel y Costas Group's Annual Training Plan, with the aim of increasing the knowledge of staff so as to improve their effectiveness and consequently to improve the systems and processes of the business.

Distribución por categorías / Distribució per categories / Distribution by category

	2016	2017	2018
Ingenieros y licenciados Enginyers i llicenciats Engineers and graduates	44	59	38
Ingenieros técnicos y titulados Enginyers tècnics i titulats Senior technicians and diploma holders	22	29	33
Jefes administrativos y de taller Caps administratius i de taller Office and factory managers	22	23	24
Oficiales, operarios y ayudantes Oficials, operaris i ajudants Skilled and semi-skilled workers, assistants	702	688	687

Estos datos corresponden a la plantilla media mundial del Grupo.
Aquestes dades corresponen a la plantilla mitjana mundial del Grup.
These figures include the average world Group's workforce.

Formación

Durante el año 2018 se han realizado 101 acciones formativas que corresponden a 9.582 horas de formación y 609 asistentes. Los recursos económicos destinados han ascendido a 437 miles de euros, de los cuales 136 miles corresponden a gasto de anual de formación.

En el año 2018 se han llevado a cabo jornadas formativas a nivel de producción que tratan temas de calidad, medio ambiente, seguridad, producción y normativa aplicable. Estas jornadas tienen como finalidad actualizar y refrescar los conocimientos de los operarios de fábrica en aras a garantizar un proceso productivo eficiente, en un entorno seguro y cumpliendo los requisitos de la normativa y de los clientes.

También se gestionan acciones formativas dirigidas a mejorar las habilidades competenciales en idiomas, lo que permite garantizar un óptimo trato con clientes y proveedores de todo el mundo para mantener la posición competitiva en los mercados internacionales. Actualmente, existe personal formándose en inglés, francés, alemán, italiano y japonés.

Asimismo y en aras al cumplimiento de los requisitos que exige la certificación de la norma ISO 22000, que hace referencia a la seguridad alimentaria, se ha dotado de los conocimientos necesarios a todo el personal técnico y productivo cuya actividad en su puesto está estrechamente relacionada con la norma.

Formació

Durant el 2018 s'han dut a terme 101 accions formatives, que sumen 9.582 hores de formació i 609 assistents. Els recursos econòmics destinats han pujat a 437 milers d'euros, dels quals 136 milers corresponen a despeses anuals de formació.

L'any 2018 s'han dut a terme jornades formatives pel que fa a producció que tracten temes de qualitat, medi ambient, seguretat, producció i normativa aplicable. Aquestes jornades tenen com a finalitat actualitzar i refrescar els coneixements dels operaris de fàbrica per tal de garantir un procés productiu eficient, en un entorn segur i complint els requisits de la normativa i dels clients.

També es gestionen accions formatives adreçades a millorar les habilitats competencials en idiomes, cosa que permet garantir un tracte òptim amb clients i proveïdors d'arreu del món per mantenir la posició competitiva en els mercats internacionals. Actualment hi ha personal que es forma en anglès, francès, alemany, italià i japonès.

Així mateix, amb l'objectiu de complir els requisits que exigeix la certificació de la norma ISO 22000, que fa referència a la seguretat alimentària, s'ha dotat dels coneixements necessaris a tot el personal tècnic i productiu l'activitat del qual està estretament relacionada amb la norma.

Training

In 2018, there were 101 training activities representing 9,582 training hours received by 609 people. The financial resources involved totalled €437,000, of which €136,000 represents annual training costs.

In 2018, there were training days at the level of production that dealt with quality, environment, safety, production and relevant law. The purpose of those training days was to up-date and refresh the knowledge of production staff with the aim of ensuring an efficient manufacturing process in a safe environment which complies with the law and meets the needs of customers.

The Group also provides training aimed at improving language skills, improving our ability to engage with customers and suppliers throughout the world to maintain our competitive position in global markets. Staff are currently learning English, French, German, Italian and Japanese.

In addition and with the aim of complying with ISO 22000, which deals with food safety, all technical and production staff whose work is directly affected by the standard have received the required training.

En el resto de ámbitos formativos, el Grupo Miquel y Costas recoge en el Plan de Formación Anual todas aquellas necesidades formativas detectadas, a nivel de seguridad laboral, cursos técnicos papeleros y cursos de desarrollo competencial.

En la resta dels àmbits formatius, el Grup Miquel y Costas recull en el Pla de Formació Anual totes les necessitats formatives detectades pel que fa a seguretat laboral, cursos tècnics paperers i cursos de desenvolupament competencial.

Provision to address all other training needs that have been identified in terms of health and safety at work, technical courses related to paper and skills training is set out in the Miquel y Costas Group's Annual Training Plan.

Principales cifras detalladas
por tipo de formación

Principals xifres detallades
per tipus de formació

Main figures in detail by type
of training course

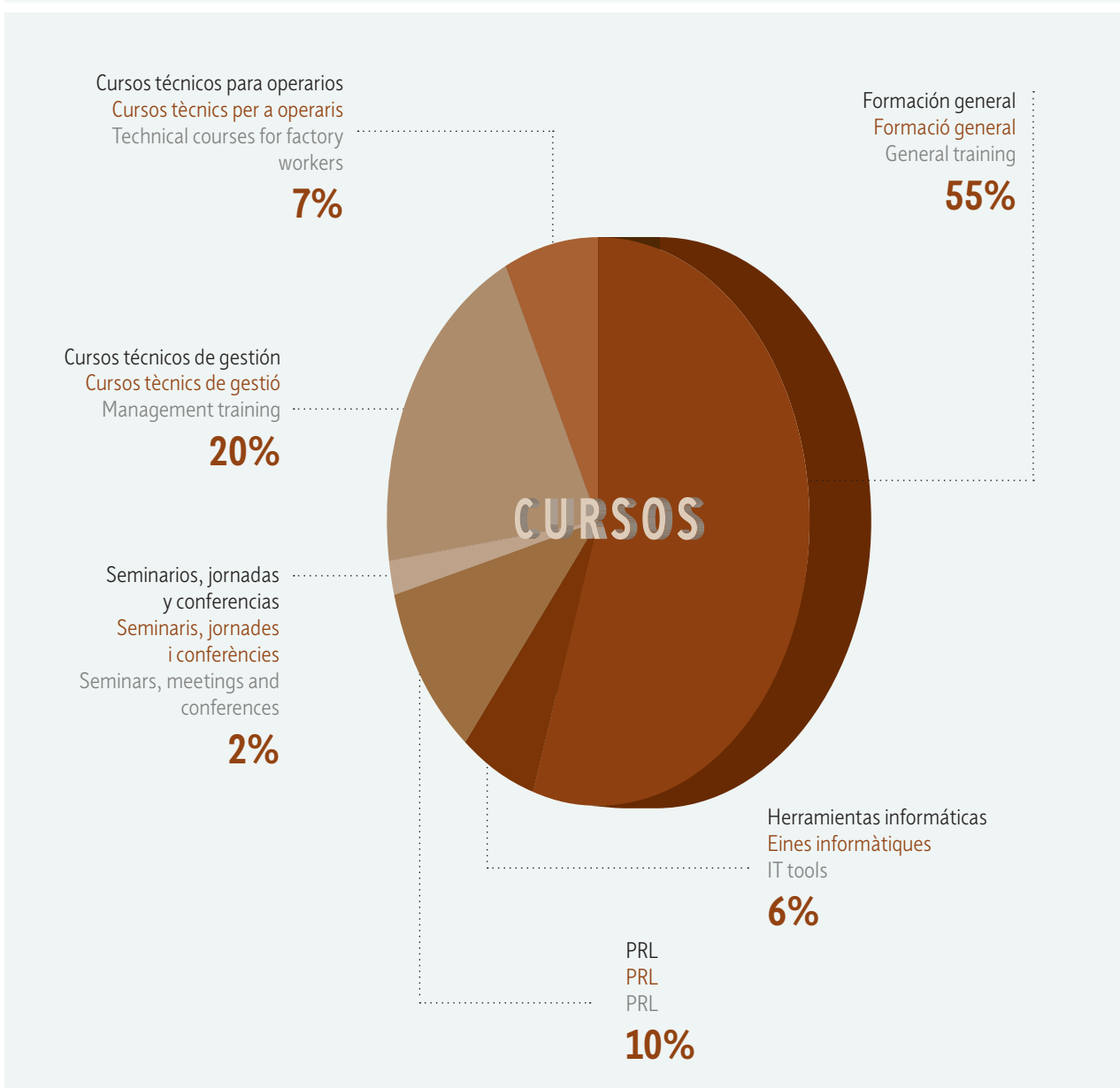
CURSOS REALIZADOS

CURSOS REALITZATS

COURSES HELD

101

Total cursos / Total cursos / Total courses

TIEMPO DESTINADO

TEMPS DESTINAT

TIME ALLOCATED

9.582

Total horas / Total hores / Total hours

Cursos técnicos para operarios
Cursos tècnics per a operaris
Technical courses for factory
workers

446

Formación general
Formació general
General training

8.292

Cursos técnicos de gestión
Cursos tècnics de gestió
Management training

354

Seminarios, jornadas y conferencias
Seminaris, jornades i conferències
Seminars, meetings and conferences

23

Herramientas informáticas
Eines informàtiques
IT tools

178

PRL
PRL
PRL

289

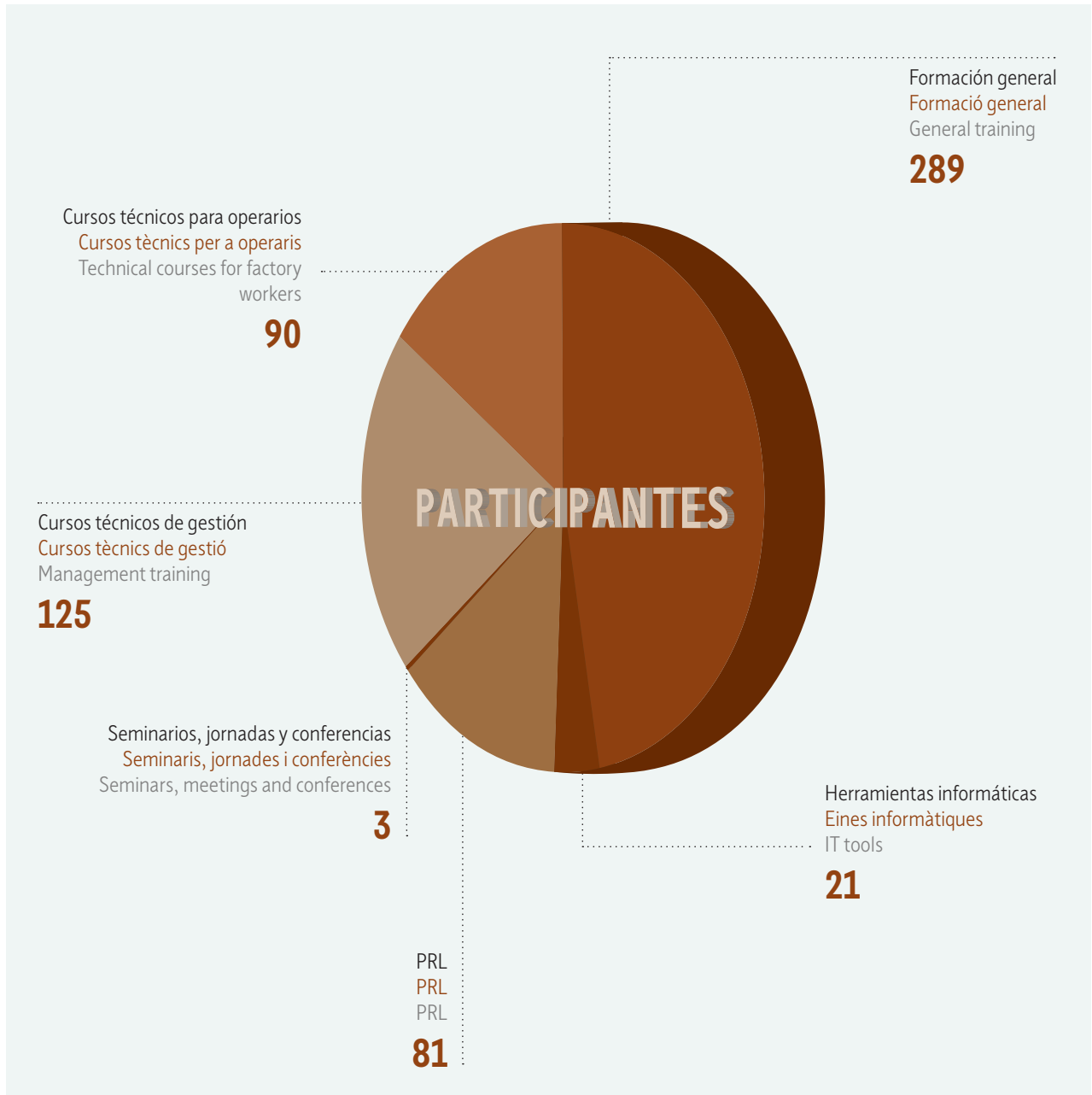
NÚMERO DE PARTICIPANTES

NOMBRE DE PARTICIPANTS

NUMBER OF PARTICIPANTS

609

Total participantes / Total participants / Total participants

Calidad

El objetivo principal del Grupo Miquel y Costas en referencia a la destacada calidad de sus productos es la satisfacción incondicional de sus clientes. Con este propósito se diseñan, fabrican y comercializan los papeles y pastas de la compañía, potenciando la tecnología aplicable a los diferentes tipos de productos existentes.

Por otro lado, durante el año 2018 se ha enfatizado el análisis de cada proceso, identificando los riesgos, definiendo una pauta de control de los mismos y realizando inversiones para minimizar los posibles impactos sobre los productos y servicios del Grupo.

Como resultado de este intenso estudio, se ha definido un plan de inversiones. Las principales mejoras se han destinado a incrementar y optimizar los controles en línea de los procesos productivos. Esto permite fabricar papeles y pastas de celulosa con mayor regularidad en sus parámetros y garantizar la excelencia de dichos productos.

Además, se han realizado inversiones para aumentar la flexibilidad de los equipos productivos y para aumentar y asegurar la fabricación de algunos papeles especiales.

En referencia al sistema de gestión de calidad, seguridad e inocuidad alimentaria, junto con las normativas a las que el Grupo Miquel y Costas se adhiere voluntariamente, durante el 2018 se ha superado con éxito la auditoría de ISO 9001:2015 que ha tenido lugar en

Qualitat

L'objectiu principal del Grup Miquel y Costas pel que fa a la destacada qualitat dels seus productes és la satisfacció incondicional dels seus clients. Amb aquest objectiu es dissenyen, fabriquen i comercialitzen els papers i les pastes de la companyia, i es potencia la tecnologia aplicable als diversos tipus de productes existents.

D'altra banda, durant el 2018 s'ha emfatitzat l'anàlisi de cada procés, tot identificant els riscos, definint una pauta de control d'aquests riscos i fent inversions per minimitzar els possibles impactes sobre els productes i serveis del Grup.

Com a resultat d'aquest intens estudi, s'ha definit un pla d'inversions. Les millores principals s'han destinat a incrementar i optimitzar els controls en línia dels processos productius. Això permet fabricar papers i pastes de cel·lulosa amb més freqüència en els seus paràmetres i garantir l'excel·lència d'aquests productes.

A més, s'han fet inversions per augmentar la flexibilitat dels equips productius i per augmentar i assegurar la fabricació d'aquests papers especials.

Pel que fa al sistema de gestió de qualitat, seguretat i innocuïtat alimentària, juntament amb les normatives a les quals el Grup Miquel y Costas s'adhereix de manera voluntària, durant el 2018 s'ha superat satisfactòriament l'auditoria d'ISO 9001:2015, que ha tingut lloc en els centres productius de

Quality

The Miquel y Costas Group aims to achieve the unqualified satisfaction of its customers through the outstanding quality of its products. With that goal in mind, the Company designs, manufactures and markets its papers and pulps making full use of the most suitable technology for each product.

2018 has also seen a focus on process analysis, identifying risks, putting in place risk management procedures and investing to minimise the potential impact of risks on the products and services of the Group.

That intense analysis produced an investment plan. The main improvements have been in increased and optimised in-line monitoring for each manufacturing process. This allows the company to produce papers and cellulose pulps which are more consistent in composition and to ensure the excellence of its products.

There has also been investment in increasing the flexibility of production teams and manufacturing speciality papers.

In terms of the quality management, safety and food safety plan, in the course of 2018 the Miquel y Costas Group has successfully passed the ISO 9001:2015 assessment which took place in its plants in Barcelona, Capellades, La Pobla de Claramunt, Tortosa and Mislata to retain its accreditation under the new version of the standard to add to the standards

sus centros productivos de Barcelona, Capellades, La Pobla de Claramunt, Tortosa y Mislata, renovando así su certificado bajo la nueva versión de la norma.

Clariana, S.A. dispone del certificado ISO 9001:2015 y durante el próximo ejercicio se realizará la integración de su sistema de gestión dentro del alcance del Grupo Miquel y Costas.

Además, las sociedades MB Papeles Especiales, S.A. y Terranova Papers, S.A. han logrado el certificado IATF 16949:2016, que reconoce oficialmente la aplicación de estrictas medidas de calidad al sistema de gestión, al proceso de fabricación y manipulación y, en general, a los productos desarrollados para el sector de automoción.

Por otro lado, la fábrica de Terranova Papers, S.A. ha renovado la certificación bajo el Protocolo BRC/IoP (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) con Grado A para la fabricación de papeles para los sectores alimentarios de té y café. Con este certificado se reconoce el alto nivel de control en la seguridad de los envases destinados a producto alimentario.

Y siguiendo esta dinámica, en 2018 se ha iniciado la implantación de la norma ISO 22000:2018 para la sociedad Miquel y Costas & Miquel S.A. en la fábrica de Mislata, para el diseño, producción y venta de papel destinado a uso alimentario, buscando así obtener un reconocimiento de la seguridad e inocuidad alimentaria de los papeles fabricados en estas instalaciones.

Barcelona, Capellades, La Pobla de Claramunt, Tortosa i Mislata; d'aquesta manera, se'n renova el certificat amb la versió nova de la norma.

Clariana, S.A. disposa del certificat ISO 9001:2015 i, durant el proper exercici, es durà a terme la integració del seu sistema de gestió dins de l'abast del Grup Miquel y Costas.

A més, les societats MB Papeles Especiales, S.A. i Terranova Papers, S.A. han aconseguit el certificat IATF 16949:2016, que reconeix oficialment l'aplicació d'estrictes mesures de qualitat al sistema de gestió, al procés de fabricació i manipulació i, en general, als productes desenvolupats per al sector d'automoció.

D'altra banda, la fàbrica de Terranova Papers, S.A. ha renovat la certificació sota el Protocol BRC/IoP (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) amb Grau A per a la fabricació de papeles per als sectors alimentaris de te i cafè. Amb aquest certificat es reconeix l'alt nivell de control en la seguretat dels envasos destinats a productes alimentaris.

I, seguint aquesta dinàmica, el 2018 s'ha iniciat la implantació de la norma ISO 22000:2018 per a la societat Miquel y Costas & Miquel, S.A. a la fàbrica de Mislata, per al disseny, la producció i la venda de paper destinat a ús alimentari per tal d'obtenir un reconeixement de la seguretat i innocuïtat alimentària dels papeles fabricats en aquestes instal·lacions.

that the Group complies with voluntarily.

Clariana, S.A. is ISO 9001:2015 accredited and next financial year will see the integration of its management system with the Miquel y Costas Group system.

In addition, MB Papeles Especiales, S.A. and Terranova Papers, S.A. have achieved IATF 16949:2016 certification, official recognition of the application of strict quality control measures in their management systems for handling and manufacturing processes for products for the automotive industry in general.

The certification of Terranova Papers, S.A.'s factory under the BRC/IoP Protocol (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) has been renewed with Grade A for the manufacture of papers for the tea and coffee sectors of the food industry. That certificate is recognition of the high level of monitoring of the safety of packaging for food use.

And on the same theme, 2018 saw the introduction of ISO 22000:2018 by Miquel y Costas & Miquel, S.A. at its Mislata factory for the design, production and sale of paper for food use, with the aim of achieving recognition of the food security and safety of the papers manufactured there.

I+D+i

A lo largo del ejercicio 2018, el Grupo Miquel y Costas ha continuado con su apuesta por el desarrollo y la innovación de sus productos y procesos.

En la línea de industria del tabaco esta apuesta se ha traducido en un incremento del 20% de los recursos destinados a esta actividad respecto del año precedente, esfuerzo que se ha centrado en la creación de nuevos papeles para su uso en las nuevas plataformas, menos perjudiciales para la salud, donde el tabaco se calienta en lugar de ser quemado. Así mismo, continuando con los proyectos iniciados a finales del 2017, se ha creado una amplia gama de papeles boquilla adaptados a las nuevas normativas, que incorporan cambios de composición en algunos casos y cambios en el tratamiento superficial para mejorar su posterior maquinabilidad y competitividad en otros.

En el ámbito de colaboraciones con universidades, durante el 2018 se ha finalizado con éxito el primer hito del proyecto dirigido al diseño y elaboración de sistemas de limpieza y protección contra la generación de polvo de papel por la aplicación de una nueva tecnología para este campo.

También se ha finalizado la parte experimental del proyecto basado en el *biografting* de celulosa y se ha iniciado el nuevo proyecto CIEN, en consorcio con otras seis empresas, para la investigación de nuevas generaciones de micro y nanopartículas de celulosa para el desarrollo de productos novedosos.

R+D+i

Durant l'exercici 2018, el Grup Miquel y Costas ha continuat amb la seva aposta pel desenvolupament i la innovació dels seus productes i processos.

En la línia d'indústria del tabac, aquesta aposta s'ha traduït en un increment del 20% dels recursos destinats a aquesta activitat respecte de l'any precedent, esforç que s'ha centrat en la creació de papeles per al seu ús a les noves plataformes, menys perjudicials per a la salut, en què el tabac s'escalfa en lloc de cremar-se. Així mateix, continuant amb els projectes que es van encetar a finals de 2017, s'ha creat una àmplia gamma de papeles filtre adaptats a les noves normatives, que incorporen canvis de composició en alguns casos i canvis en el tractament superficial per millorar-ne la posterior maquinabilitat i competitivitat en altres.

En l'àmbit de col·laboracions amb universitats, durant el 2018 ha conclòs satisfactoriament la primera fita del projecte adreçat al disseny i l'elaboració de sistemes de neteja i protecció contra la generació de pols de paper per l'aplicació d'una nova tecnologia per a aquest camp.

També s'ha finalitzat la part experimental del projecte basat en el *biografting* de cel·lulosa i s'ha encetat el nou projecte CIEN, en consorci amb sis empreses més, per a la recerca de noves generacions de micro i nanopartícules de cel·lulosa per desenvolupar productes nous.

R&D&i

In the course of 2018, the Miquel y Costas Group has continued its commitment to development and innovation in its products and processes.

For the tobacco industry line of business, that commitment has produced an increase of 20% in the resources used over the previous year, an effort focused on the development of new papers for use in new platforms, less harmful to health, where tobacco is heated rather than burnt. Continuing with projects started towards the end of 2017, we have also created a wide range of tip papers which comply with new legislation. In some cases the papers have undergone a change of composition as well as changes to surface treatment to improve subsequent handling and competitiveness.

In terms of collaborations with universities, 2018 saw the successful achievement of the first milestone in the project to design and develop a system for cleaning and protection against paper dust using a new technology in the field.

The experimental part of the cellulose biografting project has also ended. The new CIEN project, where we are in a consortium with six other businesses, to investigate new generations of cellulose micro and nano-particles for the development of innovative products has started.

In the industrial products line, we have continued to develop a speciality paper

En la línea de productos industriales se ha dado continuidad al desarrollo de un papel especial para la industria del laminado que, como todos los *overlays*, se utiliza para proteger el papel decorativo impreso contra cualquier tipo de agresión externa (golpe, rayado, roce, etc.) y que, a diferencia de los ya existentes en cartera, incorpora en su estructura unas partículas que le confieren un efecto de fantasía al laminado, habiéndose realizado pruebas industriales que ya permiten el inicio del proceso de homologación de clientes.

En 2018 se ha continuado con el desarrollo de los papeles para bolsas de té no termosoldables de muy alta velocidad para máquinas en donde, tras una primera fase de homologación, se ha trabajado para aumentar su grado de hidrofília.

En su estrategia de economía circular, el Grupo ha desarrollado un proyecto de innovación tecnológica para la transformación de los subproductos resultantes de los procesos de fabricación en materia prima, manteniendo los altos niveles de calidad exigidos en el producto final, que tendrá continuidad a lo largo de 2019.

En cuanto a la división de pastas, la principal línea de investigación se ha centrado en la diversificación de calidades para nuevas aplicaciones específicas a partir de fibras naturales renovables de origen vegetal, entre las que cabe señalar las pastas para papeles con usos eléctricos, para nuevas calidades de papeles especiales y para papel moneda.

En el ejercicio ha continuado la colaboración entre la división de pastas y otras divisiones del Grupo, como en el caso de

En la línia de productes industrials, s'ha donat continuïtat al desenvolupament d'un paper especial per a la indústria del laminatge que, com tots els *overlays*, es fa servir per protegir el paper decoratiu imprès contra qualsevol tipus d'agressió externa (cops, ratllades, frecs, etc.) i que, a diferència dels que ja existeixen a la cartera, incorpora en l'estructura unes partícules que confereixen un efecte de fantasía al laminat; se n'han fet proves industrials que ja permeten iniciar el procés d'homologació de clients.

El 2018 s'ha continuat amb el desenvolupament dels papers per a bosses de té no termosoldables de molt alta velocitat per a màquines en què, després d'una primera fase d'homologació, s'ha treballat per augmentar-ne el grau d'hidrofília.

El Grup, en la seva estratègia d'economía circular, ha desenvolupat un projecte d'innovació tecnològica per transformar els subproductes resultants dels processos de fabricació en matèria prima, tot mantenint els alts nivells de qualitat exigits en el producte final, que tindrà continuïtat durant el 2019.

Pel que fa a la divisió de pastes, la línia de recerca principal s'ha centrat en la diversificació de qualitats per a noves aplicacions específiques a partir de fibres naturals renovables d'origen vegetal, entre les quals cal destacar les pastes per a papers amb usos elèctrics, per a noves qualitats de papers especials i per a paper moneda.

En l'exercici ha continuat la col·laboració entre la divisió de pastes i altres divi-

for the laminate industry which, like all overlays, is used to protect the decorative printed paper against physical damage (knocks, scratches, rubbing, etc.). Unlike existing products in the portfolio, the structure of the new product incorporates particles which give the laminate a fantasy effect. Industrial tests have been carried out, and customers are now able to begin their approvals processes.

We have continued in 2018 with the development of paper for non-thermally weldable, high-velocity tea bags for machines. Following an initial approval phase, we have been working on increasing the hydrophilic affinity of the papers.

As part of its circular economy strategy, the Group has developed a technological innovation project to convert by-products from manufacturing processes into raw materials whilst maintaining the high quality standards demanded in the final product. The project will continue throughout 2019.

In terms of the pulp division, the principal area of research has been focused on diversification of product characteristics for specific new applications based on natural and renewable plant fibres, among which we can note pulp for paper with electrical uses, for new qualities of speciality paper and for currency printing.

Collaboration between the pulp division and the Group's other divisions has continued over 2018, for example with

la línea de papeles industriales, para el desarrollo de pastas especiales hechas a medida y sostenibles medioambientalmente para su uso en papeles especiales de alto valor añadido, y en el caso de la división de papeles para la industria del tabaco, para el desarrollo de pastas especiales para aplicaciones innovadoras dentro del sector tabaco.

En lo que respecta a innovación tecnológica, los principales proyectos se han centrado en el desarrollo de un sistema de reducción de elementos contaminantes específicos de las pastas mediante un proceso selectivo por tamaño de partícula, en la modificación de diferentes propiedades de las pastas mediante un tratamiento físico mecánico novedoso y de bajo consumo energético, y en las intervenciones y modificaciones en el tratamiento de pastas durante el proceso productivo para la implementación de un nuevo producto desarrollado en base a una nueva fibra vegetal de carácter anual.

Finalmente cabe destacar que el Grupo ha contado con el apoyo del Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial en varios de los proyectos llevados a cabo en 2018.

sions del Grup, com en el cas de la línia de papers industrials, per desenvolupar pastes especials fetes a mida i sostenibles mediambientalment per al seu ús en papers especials d'alt valor afegit; i en el cas de la divisió de papers per a la indústria del tabac, per desenvolupar pastes especials per a aplicacions innovadores dins del sector del tabac.

Pel que fa a la innovació tecnològica, els projectes principals s'han centrat a desenvolupar un sistema de reducció d'elements contaminants específics de les pastes per mitjà d'un procés selectiu per grandària de partícula; a modificar diverses propietats de les pastes per mitjà d'un tractament físic mecànic innovador i de baix consum energètic; i a intervenir i modificar el tractament de pastes durant el procés productiu per implementar un producte nou desenvolupat a partir d'una nova fibra vegetal de caràcter anual.

Per acabar, cal destacar que el Grup ha tingut el suport del Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial en diversos dels projectes que s'han dut a terme el 2018.

industrial papers, for the development of made to order speciality, environmentally sustainable pulps for use in speciality high value-added papers for the tobacco industry and for the development of speciality pulps for innovative applications within the tobacco industry.

In relation to technological innovation, the main projects have been focused on the development of a system to reduce specific contaminants in pulps through a screening process based on particle size; on the modification of the properties of pulps by an innovative physical, mechanical and low energy treatment; and on new steps and changes in the processing of pulp during the manufacturing process to introduce a new product which uses a new plant fibre, grown annually.

Finally, it should be noted that the Group has been supported by the Centre for Industrial Technological Development in several of the projects carried out in 2018.

Medio ambiente

El Grupo Miquel y Costas es consciente de la importancia del medio ambiente, de la necesidad de preservación de los recursos naturales y de la protección de la diversidad biológica, dentro de la sostenibilidad del negocio. Por esta razón, destina recursos para minimizar el impacto sobre su entorno y controlar que las actividades que tienen lugar en sus instalaciones se realizan cumpliendo la legislación ambiental.

Las inversiones más destacables durante el 2018 enfocadas a la protección del medio ambiente han sido la sustitución de equipos para la reducción del consumo energético, contribuyendo a la prevención del cambio climático, y la reforma de estructuras antiguas con gestión responsable de los residuos generados.

Respecto a la gestión medioambiental, en el primer semestre de 2018 se ha obtenido el certificado del Sistema de Gestión Ambiental en ISO 14001:2015 del Grupo Miquel y Costas, renovándolo así bajo la nueva versión de la norma.

Y como muestra de este firme compromiso, por sexto y cuarto año consecutivo el Grupo Miquel y Costas ha reportado las emisiones y los datos del uso del agua en los cuestionarios CDP Climate Change y CDP Water, respectivamente. CDP es una organización sin ánimo de lucro que dispone de un sistema de divulgación mundial para entidades que desean gestionar su impacto en el medio ambiente. El resultado, igual que el año anterior, es "B Management Level", un reconoci-

Medi ambient

El Grup Miquel y Costas és conscient de la importància del medi ambient, de la necessitat de preservació dels recursos naturals i de la protecció de la diversitat biològica, dins de la sostenibilitat del negoci. Per aquest motiu, destina recursos per minimitzar l'impacte sobre el seu entorn i controlar que les activitats que tenen lloc a les seves instal·lacions es duen a terme complint la legislació ambiental.

Les inversions més destacables durant el 2018 enfocades a protegir el medi ambient han estat la substitució d'equips per reduir el consum energètic, contribuint a la prevenció del canvi climàtic, i la reforma d'estructures antigues amb gestió responsable dels residus generats.

Pel que fa a la gestió mediambiental, el primer semestre de 2018 s'ha obtingut el certificat del Sistema de Gestió Ambiental d'ISO 14001:2015 del Grup Miquel y Costas, que s'ha renovat amb la versió nova de la norma.

I com a mostra d'aquest ferm compromís, per sisè i quart any consecutiu, el Grup Miquel y Costas ha reportat les emissions i les dades de l'ús de l'aigua en els qüestionaris CDP Climate Change i CDP Water, respectivament. CDP és una organització sense ànim de lucre que disposa d'un sistema de divulgació mundial per a entitats que volen gestionar el seu impacte en el medi ambient. El resultat, igual que l'any anterior, és "B Management Level", un reconeixement

Environment

The Miquel y Costas Group is conscious of the importance of the environment, of the need to preserve natural resources and of the protection of biological diversity, within the sustainability of the business. For that reason, it devotes resources to minimising its impact on the environment and ensuring that the activities carried on in its installations are performed in accordance with environmental law.

The most noteworthy investments in 2018 aimed at environmental protection were the replacement of equipment to reduce energy consumption, contributing to the prevention of climate change, and refurbishment of old buildings with responsible management of the waste generated.

In relation to environmental management, in the first half of 2018, the Environmental Management System of the Miquel y Costas Group was certified under ISO 14001:2015, renewing its certification under the latest version of the standard.

And as a demonstration of that strong commitment, for the sixth and fourth consecutive years respectively, the Miquel y Costas Group has disclosed its emissions and water usage data through CDP Climate Change and CDP Water questionnaires. CDP is a non-profit organisation that has a global disclosure system for businesses that want to manage their environmental impact. The result, as in the previous

miento de que el cambio climático (Media sector “C Awareness” y Media regional “B-Management”) y los recursos hídricos (Media sector “C Awareness” y Media regional “C Awareness”) están integrados dentro de la gestión estratégica de la organización y que la sitúa en el *top tier* de las empresas de su sector.

En referencia a la gestión forestal, durante el ejercicio 2018 se han renovado los certificados en las fábricas del Grupo dedicadas a la fabricación y comercialización de papeles finos y especiales, filtro y absorbentes para la industria de cigarrillos, papeles de impresión, libritos de papel de fumar y papeles especiales. Estos certificados se obtienen a través de dos organizaciones sin ánimo de lucro que promueven la gestión responsable de los bosques del mundo.

Las inversiones totales netas en medio ambiente han ascendido a 5,2 millones de euros. Los recursos totales de protección ambiental dedicados por el Grupo en 2018, incluidos los cánones por el uso del agua de las correspondientes comunidades autónomas y deducidos los ingresos obtenidos por la venta de residuos valorizables, han ascendido a 3,5 millones de euros, entre los que no hay ninguno de carácter extraordinario.

En el marco del Sistema Europeo de Comercio de Derechos de Emisión del Periodo 2013-2020 y de las Medidas Nacionales de Aplicación de España, en 2018 al Grupo Miquel y Costas le correspondieron 56.888 derechos de emisión de gases de efecto invernadero para sus plantas de Besòs, Mislata, La Pobla de Claramunt y Tortosa.

ment que el canvi climàtic (Mitjana sector “C Awareness” i Mitjana regional “B-Management”) i els recursos hídrics (Mitjana sector “C Awareness” i mitjana regional “C Awareness”) estan integrats dins de la gestió estratègica de l'organització, i que la situa en el *top tier* de les empreses del seu sector.

Quant a la gestió forestal, durant l'exercici 2018 s'han renovat els certificats a les fàbriques del Grup dedicades a fabricar i comercialitzar papeles fins i especials, filtre i absorbents per a la indústria de cigarretes, papeles d'impressió, llibrets de paper de fumar i papeles especials. Aquests certificats s'obtenen per mitjà de dues organitzacions sense ànim de lucre que promouen la gestió responsable dels boscos del món.

Les inversions totals netes en medi ambient han estat de 5,2 milions d'euros. El 2018, la xifra corresponent als recursos totals de protecció ambiental dedicats pel Grup, incloent-hi els cànon per l'ús de l'aigua de les comunitats autònomes corresponents i un cop deduïts els ingressos obtinguts per la venda de residus valoritzables, ha estat de 3,5 milions d'euros, entre els quals no n'hi ha cap de caràcter extraordinari.

En el marc del Sistema Europeu de Comerç de Drets d'Emissió del Període 2013-2020 i de les Mesures Nacionals d'Aplicació d'Espanya, el 2018 van correspondre al Grup Miquel y Costas 56.888 drets d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle per a les plantes de Besòs, Mislata, La Pobla de Claramunt i Tortosa.

year, was “B Management Level”, recognition that climate change (Sector Average “C Awareness” and Regional Average “B-Management”) and water resources (Sector Average “C Awareness” – Regional Average “C Awareness”) are integrated within the strategic management of the organisation, putting it in the top tier of businesses in its sector of industry.

In relation to forestry management, during the 2018 period, the Group has renewed its certifications for the manufacture and sale of fine and speciality papers, filters and absorbents for the cigarette industry, printing paper, cigarette papers and speciality papers. Those certificates are obtained from two non-profit organisations that promote the responsible management of forests round the world.

Total net investment in the environment was €5.2 million. The total resources dedicated by the Group to environmental protection in 2018, including water rates charged by the autonomous communities and after deduction of income from the sale of recoverable waste, amounted to €3.5 million. That sum does not include any extraordinary items.

Within the framework of the EU Emissions Trading System for the Period 2013-2020 and the National Measures of Application in Spain, in 2018 the Miquel y Costas Group had a total greenhouse gas emission allowance of 56,888 units for its plants in Besòs, Mislata, La Pobla de Claramunt and Tortosa.

La cantidad de derechos de emisión de gases de efecto invernadero ha sido superior con respecto al ejercicio anterior porque durante el 2018 se ha recibido la resolución favorable de la Administración a la asignación gratuita de derechos de emisión para Terranova Papers, S.A.

En este sentido, en el 2018 se ha recibido la asignación de derechos del periodo de puesta en marcha de Terranova Papers, S.A., que ascienden a 18.990 derechos de emisión por las emisiones de 2013 a 2016 y 6.994 derechos de emisión por las emisiones de 2017.

Las emisiones verificadas del Grupo Miquel y Costas, debido a la recuperación de la actividad en Celulosa de Levante, S.A. y a la adquisición de Clariana, S.A., ascendieron al equivalente de 73.029 toneladas de CO₂.

Es importante poner de manifiesto que, además de la reducción anual establecida del número de derechos asignados de forma gratuita, la generación de electricidad no percibe derechos en este esquema de asignación, afectando de forma significativa al Grupo que cuenta con dos plantas de cogeneración.

La quantitat de drets d'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle ha estat superior respecte de l'exercici anterior, perquè durant el 2018 s'ha rebut la resolució favorable de l'Administració a l'assignació gratuïta de drets d'emissió per a Terranova Papers, S.A.

En aquest sentit, el 2018 s'ha rebut l'assignació de drets del període de posada en marxa de Terranova Papers, S.A., que són de 18.990 drets d'emissió per les emissions de 2013 a 2016 i 6.994 drets d'emissió per les emissions de 2017.

Les emissions verificades del Grup Miquel y Costas, a causa de la recuperació de l'activitat a Celulosa de Levante, S.A. i a l'adquisició de Clariana, S.A. van ascendir a l'equivalent de 73.029 tones de CO₂.

És important posar de manifest que, a banda de la reducció anual establerta del nombre de drets assignats de manera gratuïta, la generació d'electricitat no percep drets en aquest esquema d'assignació, cosa que afecta de manera significativa el Grup, que disposa de dues plantes de cogeneració.

The total greenhouse gas emissions allowance was higher than for the previous period, because during 2018 the government decided in favour of the free allocation of emissions allowances to Terranova Papers, S.A.

During 2018, consequently, allowances for the start-up phase of Terranova Papers, S.A. were allocated, amounting to 18,990 units for the period 2013-2016 and 6,994 units in respect of emissions in 2017.

The verified emissions of the Miquel y Costas Group, due to the recovery of business in Celulosa de Levante, S.A. and the acquisition of Clariana, S.A. reached the equivalent of 73,029 tonnes of CO₂.

It is important to note that, as well as the annual reduction in the free allocation of allowances, the generation of electricity does not benefit from allowances under this allowances allocation scheme. This has a material effect on the Group, which has two co-generation plants.

Inversiones

Durante el ejercicio 2018 el Grupo Miquel y Costas ha seguido desarrollando sus principales líneas de inversión orientadas, por una parte, a la mejora de la calidad y de los procesos productivos, y, por otra, a la obtención de nuevos productos, la excelencia medioambiental y la optimización energética.

Varios proyectos destacan por su relevancia:

- En la línea de industria del tabaco, la consolidación de importantes mejoras en una máquina de papel y el diseño de una reforma de gran magnitud en otra con el fin de aumentar versatilidad y capacidad de producción, garantizando los ya elevados niveles de calidad. También conviene señalar la implementación de varias mejoras en procesos e infraestructuras de cara a reducir tanto el consumo energético como la huella medioambiental, disminuyendo, entre otros, la generación de residuos y las emisiones acústicas. Por último, se deben resaltar modificaciones notables de varios edificios para reorganizar actividades auxiliares a las productivas.
- En la línea de papeles industriales, la optimización de las instalaciones de manipulación para incrementar su rango de trabajo asegurando los máximos estándares de calidad y la puesta en marcha de soluciones tecnológicas para minimizar el impacto medioambiental.

Inversions

Durant l'exercici 2018, el Grup Miquel y Costas ha seguit desenvolupant les seves principals línies d'inversió orientades, d'una banda, a la millora de la qualitat i dels processos productius; i, de l'altra, a l'obtenció de productes nous, l'excel·lència mediambiental i l'optimització energètica.

Hi ha diversos projectes que destaquen per la seva rellevància:

- En la línia d'indústria del tabac, la consolidació de millores importants en una màquina de paper i el disseny d'una reforma de gran magnitud en una altra amb la finalitat d'augmentar versatilitat i capacitat de producció, de manera que es garanteixin els ja elevats nivells de qualitat. També convé assenyalar la implementació de diverses millores en processos i infraestructures amb vista a reduir tant el consum energètic com l'empremta mediambiental disminuint, entre d'altres, la generació de residus i les emissions acústiques. Finalment, cal ressaltar modificacions notables de diversos edificis per reorganitzar activitats auxiliars a les productives.
- En la línia de papers industrials, l'optimització de les instal·lacions de manipulació per incrementar-ne el rang de treball assegurant els màxims estàndards de qualitat i la posada en marxa de solucions tecnològiques per minimitzar l'impacte mediambiental.

Investments

During the 2018 period, the Miquel y Costas Group continued its main lines of investment, which are focused on improving quality and production processes, on the one hand, and on new product development, environmental excellence and energy optimisation on the other hand.

A number of projects are of particular importance:

- In the tobacco industry line of business, the consolidation of significant improvements to a paper machine and the design of important changes to another machine in order to increase versatility and capacity whilst retaining existing high quality standards. It is also worth noticing that a number of improvements have been made to processes and facilities with the aim of reducing both energy consumption and the Group's environmental footprint, with decreases to (amongst other things) the generation of waste and noise emissions. Finally, we should highlight noteworthy changes to several buildings to reorganise functions that support production.
- In the industrial papers line of business, the optimisation of handling facilities to increase their range of working ensuring maximum quality standards and the implementation of technological solutions to minimise environmental impact.

- En la línea de pastas especiales, la modernización de varios procesos y la implantación de nuevos sistemas de control, ambas dirigidas al aseguramiento de los requisitos de calidad más altos del mercado y a facilitar la industrialización de nuevos productos.

Las magnitudes correspondientes a inversiones que recogen los conceptos expresados son:

- En la línia de pastes especials, la modernització de diversos processos i la implantació de nous sistemes de control, totes dues adreçades a garantir els requisits de qualitat més alts del mercat i a facilitar la industrialització de productes nous.

Les magnituds corresponents a les inversions que recullen els conceptes expressats són les següents:

- In the speciality pulps line of business, the modernisation of a number of processes and the introduction of new monitoring systems, both aimed at ensuring the achievement of the highest quality standards in the market and to facilitating the manufacture of new products.

Amounts under entries for investment are:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2016	2017	2018
Total activos materiales	12.287	14.807	18.629
Total actius materials			
Total tangible assets			
En I+D+i y medio ambiente En R+D+I i medi ambient In R&D&I and environment	2.257	2.254	5.489
En activos materiales En actius materials In other tangible assets	10.030	12.553	13.140

Bolsa

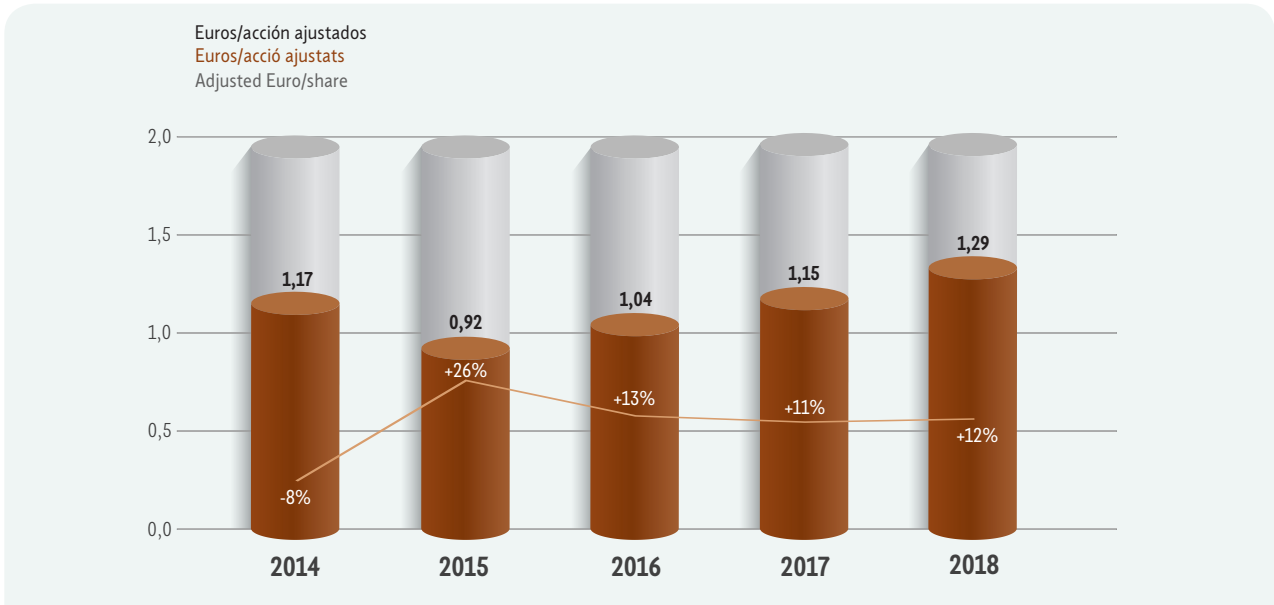
Borsa

Stock market

Beneficio por acción

Benefici per acció

Earnings per share

%: Incremento porcentual respecto al año anterior.

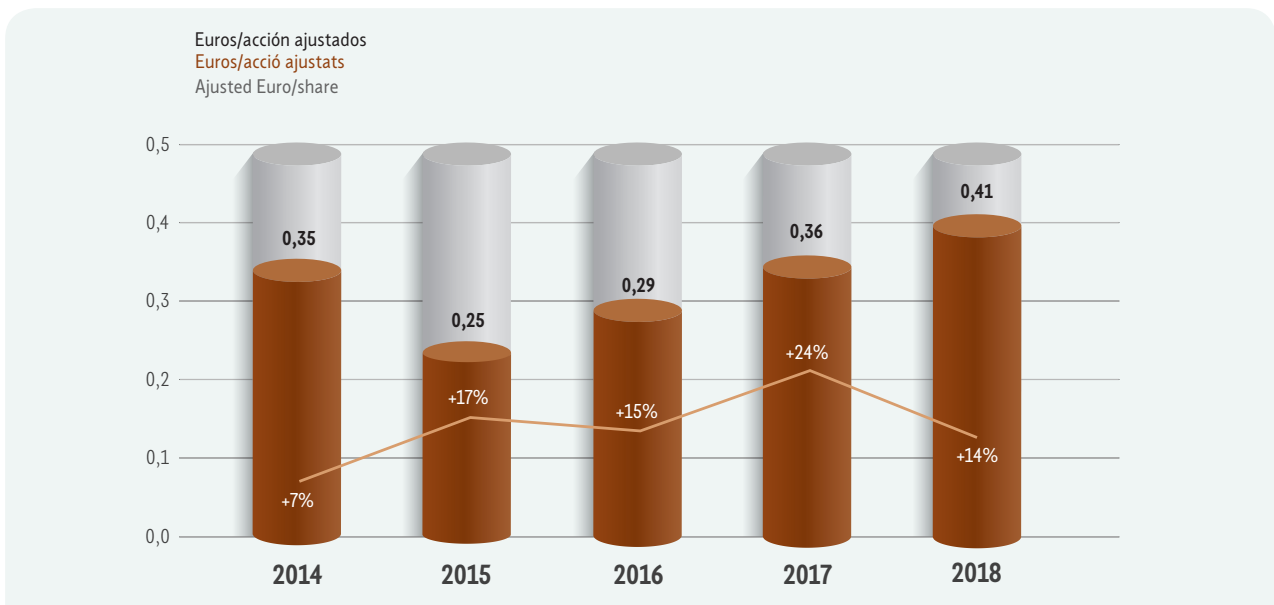
%: Increment porcentual respecte a l'any anterior.

%: Percentage increase over previous year.

Remuneración al accionista*

Remuneració a l'accionista*

Shareholder remuneration*

*Dividendos anuales pagados.

*Dividends anuals pagats.

*Annual dividends paid.

Evoluciones comparativas:

IBEX 35, IGBM y MCM

Base 100: cotizaciones de fecha 31/12/2015
MCM valores ajustados

Evolucions comparatives:

IBEX 35, IGBM i MCM

Base 100: cotitzacions de data 31/12/2015
MCM valors ajustats

Comparative trends:

IBEX 35, IGBM & MCM

Base 100: Prices at 31/12/2015
MCM adjusted values

Fuente: Bolsa de Madrid y elaboración propia.

Font: Borsa de Madrid i elaboració pròpia.

Source: Bolsa de Madrid and own elaboration.

IBEX SMALL y MCM

Base 100: cotizaciones de fecha 31/12/2015
MCM valores ajustados

IBEX SMALL i MCM

Base 100: cotitzacions de data 31/12/2015
MCM valors ajustats

IBEX SMALL & MCM

Base 100: Prices at 31/12/2015
MCM adjusted values

Fuente: Bolsa de Madrid y elaboración propia.

Font: Borsa de Madrid i elaboració pròpia.

Source: Bolsa de Madrid and own elaboration.

Datos económico-financieros

Dades economicofinanceres

Economic financial information

La evolución de los resultados consolidados en los últimos tres años ha sido la siguiente:

L'evolució dels resultats consolidats dels tres últims anys ha estat la següent:

Consolidated profit/loss over the last three years has been as follows:

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2016	2017	2018
Ventas netas Vendes netes Net sales	227.761	242.895	259.257
Resultados / Resultats / Results:			
Beneficio de explotación Benefici d'exploració Operating profit	42.439	46.278	49.800
Beneficio antes de impuestos Benefici abans d'impostos Profit before tax	44.378	47.986	49.654
Beneficio después de impuestos Benefici després d'impostos Profit after tax	34.233	37.073	37.277
Cash flow después de impuestos Cash flow després d'impostos Cash flow after tax	50.460	52.274	52.980

El importe de las ventas netas consolidadas del ejercicio ha alcanzado la cifra de 259,3 millones de euros, que supone un incremento de 16,4 millones de euros en relación con la del mismo periodo del ejercicio anterior.

L'import de les vendes netes consolidades de l'exercici ha assolit la xifra de 259,3 milions d'euros, que suposa un increment de 16,4 milions d'euros respecte de la del mateix període de l'exercici anterior.

The figure for consolidated net sales for the period reached €259.3 million, an increase of €16.4 million over the same period in the previous reporting period.

La línea de negocio que soporta principalmente este incremento es la de productos industriales que, además de incluir en este ejercicio la parte proporcional de los productos correspondientes a esta línea de la nueva sociedad Clariana, ha obtenido un significativo mayor volumen de ventas de pastas especiales y también de papeles de alta especialidad. La línea de negocio de la industria de tabaco ha con-

La línia de negoci que suporta principalment aquest increment és la de productes industrials que, a més d'incloure en aquest exercici la part proporcional dels productes corresponents a aquesta línia de la nova societat Clariana, ha obtingut un significatiu increment en el volum de vendes de pastes especials i també de papiers d'alta especialitat. La línia de negoci de la indústria del tabac ha contribuït també a l'augment de les

The line of business that has contributed the bulk of this increase is industrial products, which in this period includes a proportionate contribution from the new company, Clariana, and a higher volume of sales of speciality pulps and of highly specialist papers. The tobacco industry line of business also contributed to higher sales due to mix and, to a lesser extent, volume of sales. In addition, sales under "Others" grew relative to the previous period due to

tribuido también al aumento de las ventas a causa del mix y en menor medida al volumen del producto comercializado. Así mismo, las ventas en la línea de “Otros” han crecido respecto a las del ejercicio anterior al incorporar los productos comercializados por la nueva sociedad en esta línea.

El beneficio consolidado antes de impuestos ha alcanzado los 37,3 millones de euros, superando ligeramente el obtenido en 2017. La tasa fiscal efectiva para el periodo ha sido del 24,9%, superior a la del ejercicio anterior por efecto del menor importe a deducir en la aplicación de las ventajas fiscales en vigor y con motivo de la aplicación contable de la hiperinflación.

En lo que respecta a los resultados por segmentos destaca una muy buena evolución del comportamiento de las pastas especiales en la línea de productos industriales basado en una mayor actividad resultante de una mejor demanda. No obstante, ha sido la línea de industria del tabaco la que ha sustentado el crecimiento de los resultados favorecida por un mejor mix producto-cliente y apoyada por los incrementos productivos resultantes del esfuerzo inversor llevado a cabo en los ejercicios precedentes.

Adicionalmente cabe destacar que en el ejercicio 2018 el resultado consolidado se ha visto afectado por la aplicación contable de la hiperinflación en Argentina, hecho que ha supuesto un impacto negativo de 1,8 millones de euros en términos de beneficio después de impuestos (1,6 millones de euros en términos de beneficio antes de impuestos). Otro acontecimiento destacable ha sido

vendes a causa del mix i, en menor grau, al volum del producte comercialitzat. Així mateix, les vendes en la línia d’“Altres” ha crescut respecte de les de l’exercici anterior, atès que s’hi ha incorporat els productes comercialitzats per la nova societat en aquesta línia.

El benefici consolidat abans d’impostos ha assolit els 37,3 milions d’euros, de manera que se supera lleugerament el que es va obtenir el 2017. La taxa fiscal efectiva per al període ha estat del 24,9%, superior a la de l’exercici anterior per l’efecte de l’import inferior que es dedueix en l’aplicació dels avantatges fiscals en vigor i amb motiu de l’aplicació comptable de la hiperinflació.

Pel que fa als resultats per segments, destaca una molt bona evolució del comportament de les pastes especials en la línia de productes industrials, que es basa en un augment de l’activitat resultant d’una millor demanda. Tanmateix, ha estat la línia d’indústria del tabac la que ha sustentat el creixement dels resultats, afavorida per un millor mix producte-client i fonamentada pels increments productius resultants de l’esforç inversor que s’ha dut a terme en els exercicis precedents.

A més a més, cal destacar que, en l’exercici 2018, el resultat consolidat s’ha vist afectat per l’aplicació comptable de la hiperinflació a l’Argentina, fet que ha suposat un impacte negatiu d’1,8 milions d’euros en termes de benefici després d’impostos (1,6 milions d’euros en termes de benefici abans d’impostos). Un altre esdeveniment que cal destacar ha estat l’adquisició de la societat Clariana, tot i que no ha suposat un impac-

the inclusion of products sold by the new company under that heading.

Consolidated profit before tax reached €37.3 million, a slight increase over 2017. The effective rate of tax for the period was 24.9%, above the rate for the previous period due to lower tax advantages available and to accounting for hyperinflation.

In relation to profit by market segment, industrial product speciality pulps have performed very well on the basis of greater activity, which reflects higher demand. However, it is the tobacco industry line of business that has sustained the growth in profits, buoyed by a better product-customer mix and supported by increased production capacity as a result of investments carried out in previous periods.

It is also worthy of note that in the 2018 reporting period, consolidated profit was affected by accounting for hyperinflation in Argentina, which had a negative impact of €1.8 million in terms of profit after tax (€1.6 million in terms of profit before tax). In addition, the acquisition of Clariana has not had a material effect on the consolidated profit/loss for the period.

The consolidated net cash flow for the period rose to €53 million, an increase of €700,000 over 2017.

The main applications of revenue earned and causes of changes in the net financial position have been investments in fixed assets (with a value of €19.0 million), the acquisition of the company’s own shares to be held in

la adquisición de la sociedad Clariana, si bien no ha supuesto un impacto significativo en los resultados consolidados del ejercicio.

El *cash flow* neto consolidado del ejercicio ha alcanzado los 53,0 millones de euros, superando en 0,7 millones de euros el obtenido en 2017.

Las principales aplicaciones de los fondos generados y de la variación de la posición financiera neta han sido la inversión en activos fijos, por un valor de 19,0 millones de euros, la adquisición de acciones propias para autocartera, por importe de 12,5 millones de euros, los pagos en concepto de dividendos distribuidos, por un total de 12,7 millones de euros, la reestructuración financiera de la nueva sociedad del Grupo y la financiación del circulante.

te significatiu en els resultats consolidats de l'exercici.

El *cash flow* net consolidat de l'exercici ha assolit els 53 milions d'euros, xifra que supera en 0,7 milions d'euros el que es va obtenir el 2017.

Les aplicacions principals dels fons generats i de la variació de la posició financera neta han estat la inversió en actius fixos, per un valor de 19,0 milions d'euros; l'adquisició d'accions pròpies per a autocartera, per import de 12,5 milions d'euros; els pagaments en concepte de dividendes distribuïts, per un total de 12,7 milions d'euros; la reestructuració financera de la nova societat del Grup i el finançament del circulant.

treasury (in an amount of €12.5 million), payments in respect of dividends distributed (€12.7 million), the financial restructuring of the Group's new company and financing working capital.

Miquel y Costas & Miquel, S.A. y Sociedades dependientes

Miquel y Costas & Miquel, S.A. i societats dependents

Miquel y Costas & Miquel, S.A. and Subsidiaries

Cuenta de pérdidas y ganancias

Las cuentas anuales consolidadas de 2018 son comparativas a las de los ejercicios anteriores al presentarse de acuerdo a las Normas Internacionales de Información Financiera, siendo necesario poner de relieve que las cifras correspondientes a 2018 incluyen el efecto de la hiperinflación en Argentina y la incorporación de Clariana al perímetro de consolidación del Grupo.

La cuenta de pérdidas y ganancias resumida y comparativa es la siguiente:

Compte de pèrdues i guanys

Els comptes anuals consolidats del 2018 són comparatius als dels exercicis anteriors, atès que s'han presentat d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera. Cal posar en relleu que les xifres corresponents al 2018 inclouen l'efecte de la hiperinflació a l'Argentina i la incorporació de Clariana al perímetre de consolidació del Grup.

El compte de pèrdues i guanys resumit i comparatiu és el següent:

Profit and loss account

The annual consolidated accounts for 2018 are presented in accordance with International Financial Reporting Standards and are comparable with accounts for prior periods. It should be noted that the figures for 2018 include the effect of hyperinflation in Argentina and of the incorporation of Clariana in the Group's perimeter of consolidation.

The summary and comparison Profit and Loss Account is as follows:

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2016	2017	2018
Ventas netas Vendes netes Net sales	227.761	242.895	259.257
Ingresos de explotación ^{(1) (2)} Ingressos d'explotació ^{(1) (2)} Operating income ^{(1) (2)}	4.227	4.050	4.155
Consumos Consums Supplies	(76.201)	(85.990)	(88.200)
Otros gastos de explotación ⁽²⁾ Altres despeses d'explotació ⁽²⁾ Other operating expenses ⁽²⁾	(57.741)	(58.929)	(67.998)
Valor añadido Valor afegit Added value	98.046	102.026	107.214
Personal Personal Staff	(39.380)	(40.253)	(42.420)
Amortizaciones Amortitzacions Depreciation	(15.649)	(15.201)	(15.703)
Provisiones circulante ⁽³⁾ Provisions circulant ⁽³⁾ Current asset provisions ⁽³⁾	(578)	(294)	(462)
Diferencias negativas por combinación de negocio Diferències negatives per combinació de negoci Negative differences from business combination	—	—	1.171

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2016	2017	2018
Beneficio de explotación	42.439	46.278	49.800
Benefici d'exploració			
Operating profit			
Resultados financieros	1.901	1.699	(152)
Resultats financers			
Finance profit/loss			
Resultado de entidades valoradas por el método de la participación	38	9	6
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació			
Profit/loss of subsidiaries valued using the equity method			
Beneficio antes de impuestos	44.378	47.986	49.654
Benefici abans d'impostos			
Profit before tax			
Impuesto sobre Sociedades	(10.145)	(10.913)	(12.377)
Impost sobre Societats			
Corporation tax			
Beneficio después de impuestos	34.233	37.073	37.277
Benefici després d'impostos			
Profit after tax			

(1) El importe de otros ingresos de explotación recoge la venta de energía y los trabajos realizados por la empresa para su activo.

(1) L'import d'altres ingressos d'exploració recull la venda d'energia i els treballs realitzats per l'empresa per al seu actiu.

(1) Other operating income includes the sale of energy and work carried out by the business on its assets.

(2) El efecto correspondiente a los derechos de emisión se presenta directamente deducido de los ingresos y gastos de explotación.

(2) L'efecte corresponent als drets d'emissió es presenta directament deduït dels ingressos i despeses d'exploració.

(2) The effect of emissions allowances is presented directly as a deduction from operating income and costs.

(3) Corresponde a la variación de las provisiones.

(3) Correspon a la variació de les provisions.

(3) Corresponds to a change in provisions.

El valor añadido aumenta en 2018 respecto al año anterior en algo más de un 5%, manteniéndose en niveles semejantes a los de ejercicios anteriores en términos relativos.

El valor afegit augmenta el 2018 respecte de l'any anterior en una mica més d'un 5%, tot i que es manté en nivells semblants als d'exercicis anteriors en termes relatius.

Added value increased in 2018 over the previous period by slightly more than 5%, standing in relative terms at a similar level as in previous years.

El importe de las diferencias negativas por combinación de negocios, de importe 1.171 miles de euros, tiene su origen en la adquisición en fecha 25 de julio de 2018 de la totalidad de la acciones de la sociedad Clariana, S.A.

L'import de les diferències negatives per combinació de negocis, per import de 1.171 milers d'euros, té l'origen en l'adquisició amb data 25 de juliol de 2018 de la totalitat de les accions de la societat Clariana, S.A.

The value of negative differences from business combination, an amount of €1.171 million, arises from the acquisition on 25 July 2018 of the entire issued share capital of Clariana, S.A.

Finalmente cabe comentar que los resultados financieros incluyen el ajuste negativo por el tratamiento contable de la hiperinflación en Argentina, que asciende a 1,6 millones de euros.

Per acabar, cal comentar que els resultats financers inclouen l'ajust negatiu pel tractament comptable de la hiperinflació a l'Argentina, que puja a 1,6 milions d'euros.

Finally, it should be noted that the financial statements include the negative adjustment of accounting for hyperinflation in Argentina, an amount of €1.6 million.

Balance de situación

Las cuentas anuales del 2018 son comparativas a las de los ejercicios anteriores al presentarse de acuerdo a las Normas Internacionales de Información Financiera e incorporan el efecto contemplado en la NIC 29 relativo a la hiperinflación en Argentina y a la entrada de Clariana al perímetro de consolidación del Grupo.

El “Balance de situación” resumido y comparativo es el siguiente:

Balanç de situació

Els comptes anuals de 2018 són comparables als dels exercicis anteriors, atès que s'han presentat d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, i incorporen l'efecte previst a la NIC 29, relatiu a la hiperinflació a l'Argentina i a l'entrada de Clariana al perímetre de consolidació del Grup.

El “Balanç de situació” resumit i comparatiu és el següent:

Balance sheet

The annual accounts for 2018 are presented in accordance with International Financial Reporting Standards and are comparable with accounts for prior periods. In the preparation of statements for 2018, IAS 29 has been applied in respect of hyperinflation in Argentina and Clariana has been included within the Group's perimeter of consolidation.

The summary and comparative Balance Sheet is as follows:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2016	2017	2018
Activo			
Actiu			
Assets			
Inmovilizado material	146.078	145.543	159.737
Immobilitzat material			
Fixed assets			
Activos intangibles	1.771	1.465	1.632
Actius intangibles			
Intangible assets			
Otros activos no corrientes	81.840	82.709	54.996
Altres actius no corrents			
Other non-current assets			
Total activos no corrientes	226.689	229.717	216.365
Total actius no corrents			
Total non-current assets			
Existencias	61.719	59.970	82.039
Existències			
Inventories			
Deudores comerciales	39.563	41.849	46.993
Deutors comercials			
Trade receivables			
Otros activos corrientes	15.267	31.365	42.623
Altres actius corrents			
Other current assets			
Efectivo y medios equivalentes	4.092	9.874	17.005
Efectiu i mitjans equivalents			
Cash and cash equivalents			
Total activos corrientes	120.641	143.058	188.660
Total actius corrents			
Total current assets			
Total	350.330	372.775	405.025
Total			
Total			

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2016	2017	2018
Pasivo			
Passiu			
Liabilities			
Total patrimonio neto	252.885	254.184	269.905
Total patrimoni net			
Total net equity			
Deudas con entidades de crédito y otros pasivos financieros	43.923	61.373	66.145
Deutes amb entitats de crèdit i altres passius financers			
Long-term bank debt			
Otros pasivos no corrientes	6.245	6.268	6.651
Altres passius no corrents			
Other non-current liabilities			
Total pasivos no corrientes	50.168	67.641	72.796
Total passius no corrents			
Total non-current liabilities			
Deudas con entidades de crédito	10.851	10.891	8.741
Deutes amb entitats de crèdit			
Short-term bank debt			
Acreedores comerciales	24.046	27.090	39.406
Creditors comercials			
Trade payables			
Otros pasivos corrientes	12.380	12.969	14.177
Altres passius corrents			
Other current liabilities			
Total pasivos corrientes	47.277	50.950	62.324
Total passius corrents			
Total current liabilities			
Total	350.330	372.775	405.025
Total			
Total			

El patrimonio neto total de este ejercicio tras las operaciones corporativas sigue siendo superior al del ejercicio anterior a pesar de los dividendos distribuidos.

El patrimoni net total d'aquest exercici després de les operacions corporatives continua sent superior al de l'exercici anterior tot i els dividends distribuïts.

Net equity in this period after corporate transactions remains above the figure for the previous period despite the distribution of dividends.

La evolución de la estructura financiera a cierre de cada ejercicio es la siguiente:

L'evolució de l'estructura financera al tancament de cada exercici és la següent:

The financial structure at the close of each period is as follows:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2016	2017	2018
Deudas con entidades de crédito LP Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini LT debt to banks	43.923	61.373	66.145
Deudas con entidades de crédito CP Deutes amb entitats de crèdit a curt termini ST debt to banks	10.851	10.891	8.741
Efectivo y otros activos financieros corrientes Efectiu i altres actius financers corrents Cash and other current financial assets	(16.311)	(37.849)	(53.282)
Activos financieros no corrientes Actius financers no corrents Non-current financial assets	(77.751)	(79.034)	(51.421)
Endeudamiento financiero neto total Endeutament financer net total Total financial indebtedness	(39.288)	(44.619)	(29.817)

La posición financiera neta a cierre de ejercicio presenta un saldo deudor de 29,8 millones de euros, menor que la de cierre del ejercicio 2017.

La posició financera neta al tancament de l'exercici presenta un saldo deudor de 29,8 milions d'euros, que és inferior a la del tancament de l'exercici 2017.

The net finance position at the close of the period shows a net debtor balance of €29.8 million, lower than at the close of the 2017 period.

Y sus principales ratios son:

I les seves ràtios principals són:

And its main ratios are:

	En miles de euros y porcentajes / En milers d'euros i percentatges / In thousand euros, except where expressed as a percentage		
	2016	2017	2018
% Patrimonio neto s/pasivo total % Patrimoni net s/passiu total % Net equity / total liabilities	72,2%	68,2%	66,6%
% Patrimonio y pasivos no corrientes s/pasivo total % Patrimoni i passius no corrents s/passiu total % Equity and non-current liabilities/total liabilities	86,5%	86,3%	84,6%
Necesidades operativas de fondos (NOF) Necessitats operatives de fons (NOF) Required working capital (RWC)	67.908	65.150	81.795
Fondo de maniobra Fons de maniobra Working capital	73.364	92.108	126.336

Estados de flujo de efectivo

Estats de flux d'efectiu

Cash flow statements

El estado de flujos de efectivo resumido de los últimos tres ejercicios es el siguiente:

L'estat de fluxos d'efectiu resumit dels tres últims exercicis és el següent:

The summary cash flow statements for the last three periods are as follows:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2016	2017	2018
A) Flujos de efectivo de las actividades de explotación	39.857	51.982	30.399
A) Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
A) Operating cash flows			
1. Efectivo generado por las operaciones	45.486	59.601	40.317
1. Efectiu generat per les operacions			
1. Cash generated by operations			
2. Otros flujos de efectivo de las actividades de explotación	(5.629)	(7.619)	(9.918)
2. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
2. Other cash flows from operating activity			
B) Flujos de efectivo de las actividades de inversión	(14.209)	(25.055)	5.184
B) Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió			
B) Investment cash flows			
1. Pagos por inversiones (-)	(56.938)	(80.824)	(47.682)
1. Pagaments per inversions (-)			
1. Payments for investments (-)			
2. Cobros por desinversiones (+)	42.729	55.769	52.866
2. Cobraments per desinversions (+)			
2. Receipts from disinvestments (+)			
C) Flujos de efectivo de las actividades de financiación	(22.636)	(21.145)	(28.452)
C) Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament			
C) Financing cash flows			
1. Cobros (y pagos) por instrumentos de patrimonio	(6.493)	(28.331)	(12.466)
1. Cobraments (i pagaments) per instruments de patrimoni			
1. Receipts (and payments) for equity instruments			
2. Cobros (y pagos) por instrumentos de pasivo financiero	(7.675)	17.366	(4.729)
2. Cobraments (i pagaments) per instruments de passiu financer			
2. Receipts (and payments) for finance liability instruments			
3. Pagos por dividendos (netos)	(8.468)	(10.180)	(11.257)
3. Pagaments per dividendos (nets)			
3. Payments of dividends (net)			
D) Aumento / (disminución) neta del efectivo o equivalentes	3.012	5.782	7.131
D) Augment / (disminució) net de l'efectiu o equivalents			
D) Net increase / (decrease) of cash and cash equivalents			
E) Efectivo y equivalentes al inicio del periodo	1.080	4.092	9.874
E) Efectiu i equivalents a l'inici del període			
E) Cash and cash equivalents at the beginning of the period			
F) Efectivo y equivalentes al final del periodo	4.092	9.874	17.005
F) Efectiu i equivalents al final del període			
F) Cash and cash equivalents at the close of the period			

El flujo de efectivo de las actividades de inversión en 2018 ha sido inferior respecto al de 2017, en gran parte por la menor inversión realizada en activos financieros.

Los pagos por dividendos, que han ascendido a un importe bruto de 12,7 millones de euros, se presentan netos de retención fiscal a los efectos del estado de flujos de efectivo.

Hiperinflación en Argentina

En los últimos años, la economía argentina ha presentado altas tasas de inflación. Es por ello que el Grupo ha venido realizando una monitorización específica de los indicadores (tanto cualitativos como cuantitativos) que anticipan la potencial evolución de la inflación en el país.

En el ejercicio 2018, y específicamente a partir del segundo trimestre de 2018, la inflación en Argentina repuntó significativamente provocando que la inflación acumulada en los últimos tres años superara el 100% (cifra que es la referencia cuantitativa establecida por la NIC 29 para considerar una economía como hiperinflacionaria). En consecuencia, Argentina ha sido considerada como país hiperinflacionario desde julio de 2018 con efecto retroactivo al 1 de enero de dicho año.

El flux d'efectiu de les activitats d'inversió de 2018 ha estat inferior respecte del de l'any 2017, en gran part per la menor inversió efectuada en actius financers.

Els pagaments per dividendes, que han pujat a un import brut de 12,7 milions d'euros, es presenten nets de retenció fiscal a l'efecte de l'estat de fluxos d'efectiu.

Hiperinflació a l'Argentina

Els darrers anys, l'economia argentina ha presentat altes taxes d'inflació. Per aquest motiu, el Grup ha dut a terme un monitoratge específic dels indicadors (tant qualitius com quantitius) que anticipen l'evolució potencial de la inflació al país.

En l'exercici 2018, i concretament a partir del segon trimestre de 2018, la inflació a l'Argentina va repuntar significativament i va provocar que la inflació acumulada en els darrers tres anys superés el 100% (aquesta xifra és la referència quantitativa establerta per la NIC 29 per considerar una economia com a hiperinflacionària). En conseqüència, l'Argentina ha estat considerada país hiperinflacionari des del juliol de 2018 amb efecte retroactiu a l'1 de gener del mateix any.

Investment cash flow in 2018 was lower than in 2017, in large part due to lower investment in financial assets.

Dividend payments, a gross amount of €12.7 million, are for the purposes of the cash flow statements shown net of withholding tax.

Hyperinflation in Argentina

The economy of Argentina has seen high inflation in recent years. That is why the Group has been closely monitoring indicators (both qualitative and quantitative) of the likely future pattern of inflation in the country.

In the 2018 reporting period, and specifically from the second quarter of 2018, inflation in Argentina turned significantly up to reach total inflation over the last three years of 100% (the figure that determines that an economy is hyperinflationary under IAS 29). Consequently, Argentina has been treated as a hyperinflationary country from July 2018 with retrospective effect from 1 January 2018.

Con el objeto de presentar una información más relevante y fiable, el Grupo ha incluido en una única cuenta todos los efectos patrimoniales derivados de la hiperinflación, esto es:

- La reexpresión por inflación de los estados financieros de las sociedades del Grupo que operan en economías hiperinflacionarias, y
- El efecto patrimonial generado al convertir a euros sus respectivos estados financieros utilizando en la conversión el tipo de cambio de cierre del periodo.

Adicionalmente, la filial argentina, cuya moneda funcional es el peso argentino, ha aplicado los ajustes por inflación para la confección y presentación de la información financiera a cierre del ejercicio 2018.

Los principales impactos acumulados en las cuentas anuales consolidadas correspondientes al ejercicio 2018 por la aplicación de los ajustes por hiperinflación son los siguientes:

Amb l'objectiu de presentar una informació més rellevant i fiable, el Grup ha inclòs en un únic compte tots els efectes patrimonials derivats de la hiperinflació; és a dir:

- La reexpressió per inflació dels estats financers de les societats del Grup que operen en economies hiperinflacionàries; i
- L'efecte patrimonial generat en convertir a euros els estats financers respectius fent servir en la conversió el tipus de canvi de tancament del període.

A més a més, la filial argentina, la moneda funcional de la qual és el peso argentí, ha aplicat els ajustos per inflació per a la confecció i presentació de la informació financera al tancament de l'exercici 2018.

Els impactes principals acumulats en els comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici 2018 per l'aplicació dels ajustos per hiperinflació són els següents:

In order to present more relevant and reliable information, the Group has included in a single account all the effects on equity of hyperinflation, which are:

- The re-expression for inflation of the financial statements of the Group companies that do business in hyperinflationary countries; and,
- The effect on assets of converting those companies' respective financial statements into euros using the exchange rate at the close of the period.

In addition, the Argentine subsidiary, which operates in Argentine pesos, has applied inflation adjustments to prepare and present the financial information at 2018 year-end.

The main effects shown in the consolidated annual financial statements for the 2018 period from adjustments for hyperinflation are the following:

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2018
Beneficio después de impuestos Benefici després d'impostos Profit after tax	(1.832)
Patrimonio neto Patrimoni net Net equity	1.243
Activos no corrientes Actius no corrents Non-current assets	1.267

El interior del presente ejemplar ha sido impreso íntegramente en papel Blanco Diamante de 160 g,
y la carpeta y la cubierta han sido impresas en cartulina Gris Piedra Packlar de 350 g,
todos fabricados por Clariana, S.A.

L'interior del present exemplar ha estat imprès íntegrament en paper Blanc Diamant de 160 g,
i la carpeta i la coberta han estat impreses en cartolina Gris Pedra Packlar de 350 g,
tots fabricats per Clariana, S.A.

The pages of this document have all been printed on 160 g White Diamond paper and the binder
and cover have been printed on 350 g Stone Grey Packlar card, both manufactured
by Clariana, S.A.

